

Prezidentė dalyvauja Jungtinių Tautų Generalinėje asamblėjoje

Pagrindinė šios JT Asamblėjos tema – JT vaidmens užtikrinimas sprendžiant pasaulines problemas. **President.lt** nuotr.

New York, rugsėjo 22 d. (President.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė atvyko į Jungtinių Tautų (JT) Generalinės asamblėjos 65-ąją sesiją New York mieste. Prezidentė dalyvaus svarbiausiame sesijos darbe – visuotiniuose debatuose, kuriuose dalyvauja JT priklausančių šalių prezidentai, vyriausybių vadovai ir užsienio reikalų ministrai. Pagrindinė šios JT Asamblėjos tema – JT vaidmens užtikrinimas sprendžiant pasaulines problemas. Pasisakydama debatuose prezidentė atkreips dėmesį į ekologi-

nes Baltijos jūros problemas, taip pat kalbės apie bendrą valstybių atsakomybę mažinant skurdą ir diskriminaciją. Viešnagės New York metu prezidentė taip pat dalyvaus bendrame Demokratijų bendrijos, kuriai Lietuva šiuo metu pirmininkauja, ir Pasaulio moterų vadovių tarybos organizuojamame renginyje „Moterų vaidmuo užtikrinant demokratinį valdymą“. Renginyje dalyvaus daugelio pasaulio valstybių vadovės ir kiti žymūs asmenys. Prezidentė D. Grybauskaitė šiame renginyje taip pat sakys kalbą. New York prezidentė susitiks ir dvišalius santykius aptars su Gruzijos prezidentu Michail Sakašvili, dalyvaus JT Generalinio sekretoriaus Ban Ki-Moon rengiamuose pietuose.

Lietuvos prezidentės vadovaujamos delegacijos sudėtyje į New York atvyko ir Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis. Jis dalyvaus JT Generalinės asamblėjos sesijos bendrųjų debatų savaitės renginiuose.

Planuojama, jog 3,5 metro aukščio paminklas bus bronzinis ir stovės ant postamento. Jo kaina turėtų siekti 100,000 litų.

1993 metų rugsėį popiežius lankėsi Lietuvoje, Kauno santakoje aukojo šv. Mišias. Dabar ten esantis skverelis pavadintas Jono Pauliaus II vardu.

Kaune ketinama statyti paminklą popiežiui

Vilnius, rugsėjo 22 d. (BNS) – Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius Kaune, Nemuno ir Neries santakoje, siūlo pastatyti paminklą popiežiui Jonui Pauliui II, pranešė Kauno savivaldybė.

Vieta, kurioje ketinama statyti paminklą popiežiui Jonui Pauliui II, kartu su arkivyskupu S. Tamkevičiumi apžiūrėjo miesto meras And-

rius Kupčinskas bei urbanistikos ir architektūros specialistai.

„Norėčiau, kad paminklas būtų pastatytas iki gegužės mėnesio, kai Kaune vyks tarptautinės Hanza dienos. Dalies lėšų tikimės iš savivaldybės. Dar reikės sutvarkyti kalnelio aplinką, pasirūpinti apsauga, apšvietimu“, – kalbėjo arkivyskupas S. Tamkevičius.

Lietuvos gaminiai sutraukė šimtus lankytojų

LR ambasados nuotr.

Washington, DC, rugsėjo 21 d. (LR ambasada JAV) – Lietuvos Respublikos ambasada JAV rugsėjo 18 d. dalyvavo kasmetiniame Europos Sąjungos (ES) diplomatinio atstovybių organizuojamame renginyje „Europos naktis“ („Euro Night“).

Šiame renginyje po pavasarį ypač pavykusios ES „atvirų durų“ dienos sutraukė minias Washington gyventojų ir miesto svečių. Renginių sėkmė rodo, kad Washington miesto gyventojų dėmesys Europai nuolat didėja. Šiuo dėmesiu, siekiant pristatyti Lietuvos kultūrą ir turizmo galimybes, stengiasi panaudoti ir Lietuvos ambasada.

Šiais metais ambasados darbuotojai renginio lankytojus vaišino kepta duona su česnakais, silke, šakočiu ir daug pasisekimo sulaukusi lietuviška alumi, dalino informaciją apie Lietuvą.

Renginyje savo šalių kulinarines ir kultūrines tradicijas gausiai lankytojų miniai pristatė per 20 ES šalių ambasadų atstovai.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje sukaktis Detroit, MI (p. 2)
- Rusija – į NATO? Su kuo tada kariausime? (p. 3, 9)
- A. Navicko skiltis (p. 3)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- 24-osios Los Angeles Lietuvių dienos – jau čia pat (p. 5)
- Komentaras. Aukštai iš dangaus (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- „Ambersail“ (7) (p. 9)
- Bendruomenės diena Lemonte (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.59 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Rugsėjo 26 d. knygos ir istorijos mylėtojų laukia ypatinga dovana – „Mažosios Lietuvos enciklopedijos“ (MLE) IV tomo sutiktuvės Čiurlionio galerijoje. Kai buvęs Mažosios Lietuvos fondo (MLF) pirmininkas kalbininkas prof. Vilius Pėteraitis (1914–2008 m.) 1996 m. išsakė mintį leisti šią enciklopediją, didžiausi optimistai netikėjo, kad toks darbas kada nors bus padarytas. Galima tik stebėtis, kaip negausiomis Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto MLE redakcijos bei MLF JAV ir Kanadoje bendromis jėgomis pavyko pastatyti rašytinį paminklą pajūrio kraštui bei jo gyventojams. Kiek reikėjo pasiaukojimo ir ryžto, kad projektas būtų įgyvendintas! Džiugina, kad šio tomo išleidimu darbas nesibaigia. Manoma parengti po glaustą vienetą MLE anglų, vokiečių ir rusų kalbomis. Taigi, pasirodys knygos, kurios reikalingos po Mažąją Lietuvą keliaujančiam mokytojui, studentui ar profesoriui.

Redaktorė Laima Apanavičienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo Šiluvoje sukaktis

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Šiluvos Marija, mūsų širdy gyva,
Šviesk takus naktįje,*

šaukia Lietuva.

*Mes, vaikai, suklaupę meldžiame
Tavęs;*

*Juoda vargo upė, kur nuneš,
nuves.*

*Laimink mus, Tėvyne, kankinių
kapus.*

*Žaizdos neužgyja, kelias toks
klaidus.*

*Taikos Karaliene, būk širdy gyva,
Siųsk dangaus malones,
meldžias Lietuva.
(S. Šviesaitė)*

Šiluva yra Dievo dovana Lietuvai, neretai vadinama Marijos žeme. Daugiau nei 400 metų lietuviai rodė meilę ir pagarbą Šiluvos Marijai. Atlaidų metu į Šiluvą (Šilines) suplaukdavo minios maldininkų – jaunų, senų, mažų – iš visos Lietuvos. Žmonės prie Mergelės Marijos kojų sunešdavo savo maldas, prašymus ir padėkas už suteiktas malones. Maldininkus į Šiluvą ypač traukė stebuklingas Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas. Šioje vietoje žmonės yra patyrę daugybę Dievo malonių.

Didžiulis skaičius piligrimų kasmet aplanko Marijos šventovę. Skaitėme ir prisimename, kad 2008 m. rudenį į Šiluvą suvažiavo tūkstančiai tikinčiųjų piligrimų iš Lietuvos ir kitų šalių atšvęsti ir paminėti nuostabią 400 metų Šiluvos Mergelės apsi-reiškimo jubiliejų.

2008 m. visi lietuvių telkiniai savo bažnyčiose, koplyčiose, salėse tiek JAV, tiek Canada iškilmingai šventė Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus sukaktį. Po dvejų metų trukusių jubiliejaus švenčių 2010 m. Šv. Antano lietuvių parapija paminėjo Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimo Šiluvoje 402-uosius metus.

Sekmadienį, rugsėjo 12 d., Šv. Antano lietuvių Romos katalikų bažnyčioje šv. Mišias aukojo kun. Gintaras Antanas Jonikas. Liturginius

Klebonas kun. Gintaras Jonikas parapijos salėje prie Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo paveikslu.

Reginos Juškaitės-Švobienės nuotraukos

R. Juškaitė-Švobienė skaito eilėraščius.

skaitinius skaitė Antanas Strakšys. Mišių metu lietuviškas ir angliškas giesmes giedojo Juliegha Noruševičūtė. Erik Bak akompanavo vargonais. Ypač jaudinančiai skambėjo giesmė „Šiluvos Marija“ (muz. ir žodž. komp. Faustas Strolia).

Kun. Jonikas pasakė šiai šventei skirtą pamokslą, pabrėžęs Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimo Šiluvoje prieš 400 metų reikšmę. Švč. Mergelė Marija skatino, kad būtų garbinamas jos Sūnus, kad mes Jo klausytume. Šis jos prašymas vertas mūsų visų dėmesio, švenčiant atlaidus. Būkime vieningi maldoje Marijai, prašydami palaimos mūsų šeimoms ir visiems mūsų kasdieniniams darbams. Prašykime pagalbos ligoniams, – ragino kun. Jonikas. Jis priminė, kad rugsėjo 8 d. buvo švenčiama Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventė ir Tautos šventė – Vytautas Didysis buvo pasirinkęs šią dieną savo karūnavimui. Prisiminta ir tai, kad 1993 m. rugsėjo 7 d. Šiluvoje lankėsi Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II.

Meldėmės iš visos širdies, prašydami Švč. Mergelės Marijos daug malonių, kurių reikia mūsų Tautai. Prašėme, kad jos sūnus Jėzus suteiktų tai, ko maldaujame. Meldėmės į Dievą už taiką ir ramybę pasauliui, dėkojome Švč. Mergelei Marijai už nuolat patiriamą jos globą, meldėmės į ją, kad išmokytų kentėjimus aukoti Kristui, dėkojome Dievui už malones, patirtas Šiluvos atlaidų metu. Dėkojome Dievui už Lietuvos laisvę, prašėme globos ir palaimos mūsų Tėvynei Lietuvai.

Po komunijos buvo giedama Švč. Mergelės Marijos litanija. Po to buvo Šiluvos relikvijos.

* * *

Po Mišių gražus būrys parapijiečių susirinko parapijos salėje, kur vyko trumpa programėlė, kuriai vadovavo parapijos tarybos pirmininkas Antanas Strakšys. Klebonas kun. Jonikas sukalbėjo invokaciją. Šių eilučių autorė perskaitė šiai ypatingai šventei skirtus Antano Kišono eilėraščius „Nenuženkn nuo akmens“ ir „Tikėjimas širdy“. Mažasis Ričardas Strakšys skaitė eilėraštį apie Švč. Mergelę Mariją, padainavo „Lovely Lady Dressed in Blue“ ir „Immaculate Mary“.

Baigiant trumpą programą parapijos vardu A. Strakšys padėkojo visiems už dalyvavimą ir visiems,

Programą veda parapijos tarybos pirmininkas Antanas Strakšys.

prisidėjusiems prie minėjimo organizavimo ir vaišių ruošimo.

Esame dėkingi mūsų Dievo motinai Marijai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Prašome jos, kad ta laisvė būtų apsaugota nuo neišvengiamų pavojų. Dėkojame Marijai, kad pernai galėjome minėti Lietuvos vardo tūkstantmetį. Dėkojame už šv. Brunono auką, už nuolatine jos globą ir malones.

*Sveika Marija, Šiluvos Mergele,
Varge aplankius Lietuvos šalėlį!
Tada mums Dievą gražinai,
Garbė, garbė Tau amžinai!*

*Ašaros Tavo aplaistė mūs žemę,
Nušvito širdys, neviltim aptemę,
Suskambo bokštuose varpai –
Garbė, garbė Tau amžinai!*

*Paguodos skraistę vėl ištiesk
artojams.*

Giesmė nutilus tegul vėl

kartojas,

Pamiltą Dievą sugrąžink,

Nuo pikto priešo šalį gink!

(Malda iš Novenos į
Šiluvos Mariją)

Salės sceną puošė Šiluvos Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimo paveikslas. Ant atskiro stalo buvo padėta informacinė medžiaga lietuvių ir anglų kalbomis apie Švč. Mergelės Marijos apsi-reiškimą Šiluvoje, Šiluvos istoriją ir įvairios maldelės, skirtos Marijos garbei, taip pat gausiai iliustruota knyga „Lietuva – Marijos žemė“ apie Vilniaus, Kauno, Telšių, Vilkaviškio ir Kaišiadorių vyskupijų bažnyčias ir šventoves. Šalia buvo išdėlioti: koplytstulpis su Marijos statula, medinė, šiaudinukais padabinta skrynia, kuri simbolizavo skrynią, atkastą Šiluvoje. Joje – Švč. Mergelės Marijos maldos kortelės, kaip mūsų visų maldų simbolis.

Ant fortepijono buvo padėtas Šiluvos Marijos su Kūdikiu paveikslas. Prie jo padėti gintarinis rožinis ir dvi žvakutės, simbolizuojančios mūsų tikėjimą ir viltį.

Tautos šventės vardu ant kito stalo buvo išdėstyti Vytauto Didžiojo paveikslas, Vytis, Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejaus šventei skirtas plakatas, Šiaulių kryžius ir pagalvėlė su Vytauto Didžiojo karūna.

Vėliau vaišinomės, parapijiečiai ir svečiai maloniai bendravo.

RUSIJA – Į NATO? SU KUO TADA KARIAUSIME?

ČESLOVAS IŠKAUSKAS

Jeigu prieš gerą dešimtmetį kas nors būtų siūlęs priimti Rusiją į NATO, tokį pasiūlymą būtume pavadinę „drambliuko svajone“. Dabar gi tai tampa visai realu. Kaip skelbia savaitraštis „Der Spiegel“, Kremlui artimi žinovai parengė strateginį dokumentą, primygtinai siūlantį Rusijai stoti į Aljansą. Gali būti, tvirtina žurnalas, kad jis bus aptartas praėjusią savaitę Jaroslavyje vykstančiame Pasaulio politikos forume. Pasiūlymai esą jau guli ant Dmitrij Medvedev stalo.

Įdomu, kad dabar šis sumanymas atgimė Maskvoje, nors štai kovo mėnesį Vokietijos kanclerė Angela Merkel padarė reikšmingą užuominą: prieš kviečiant rusus, reikia pasidomėti, ar jie nori į NATO. Pasirodo, nori, nors ir nedrąsiai. Ideologinė Aljanso, kaip priešiškos ir agresyvios Vakarų organizacijos, našta taip sleigia Kremlių ir jos vadovus, kad šie bijo savo rinkėjams prasitarti, jog su tariamais priešais jie seniai bendrauja. Sunku pasakyti, ar, artėjant 2012 m. rinkimams, abu Rusijos vadovai išdrįs visuomenei pranešti apie didžiąją Kremliaus svajonę.

Maskvos šiuolaikinės plėtros institutas (INSOR) siūlo tris galimus prisijungimo kelius: institucijų prisijungimas prie Aljanso, bendra gynybinė NATO ir Rusijos sąjunga, pasirašant naują susitarimą dėl saugumo, ir koordinacinės tarybos sukūrimas. Tiesą sakant, šiuose pasiūlyimuose nieko naujo. NATO-Rusijos steigimo aktas dėl abipusio bendradarbiavimo ir saugumo buvo pasirašytas 1997 m. gegužės 27 d., o Šiaurės Atlanto bendradarbiavimo taryba, 1997 m. peraugusi į Euroatlantinės partnerystės tarybą, dar neiširus SSRS, 1991 m. Pagal minėtą Aktą netrukus pradėjo veikti NATO ir Rusijos nuolatinė jungtinė taryba, kuri pirmą kartą posėdžiavo 1997 m. liepos 18 d. Iki šiol ji derino šalių bendrus veiksmus, pavyzdžiui, Balkanuose ar Afganistane, rengė aukštų pareigūnų susitikimus, keitėsi informacija apie masinio naikinimo ginklų neplatinimą, prekybą ginklais ir t.t.

Suprantama, pagalius į šią partnerystę kaišiojo šiurkštūs Maskvos pareiškimai dėl NATO plėtros, jos veiksmų Balkanuose, ypač Kosove, bet ir tokiomis aplinkybėmis nuskambėjo štai toks Rusijos atstovo prie NATO Dmitrij Rogozin pareiškimas: „Aljanso sprendimas dėl laipsniško santykių atnaujinimo yra sveikintinas, ir Rusija jau seniai yra pasirengusi dialogą atnaujinti.”

Bet dialogas vyksta ne taip sparčiai, kaip norėtųsi. Pasak „Der Spiegel“, liberaliajam D. Medvedev sparčiai priešinsis „galingi ir įtakingi Maskvos ‘vanagai’”. Straipsnyje cituojamas garsus žurnalistas Maksim Ševčenka: „Jeigu Rusija taps Vakarų dalimi, tai ji išnyks tokia kaip Rusija, kaip istorinis subjektas.” Tas pats D. Rogozin, kuris, apžvalgininkų nuomone, daugiau reiškia V. Putin požiūrį, pridūrė esąs įsitikinęs, kad jam gyvam esant Rusijos stojimo į NATO nebus, nes tam neva priešinsis daugelis Aljanso šalių iš Rytų Europos.

Kad to nenorės, pavyzdžiui, Baltijos šalys – dar pusė bėdos. Tačiau net sunku įsivaizduoti, kad tada rytinės NATO sienos nusitęstų iki pat Ramiojo vandenyno, iki Kinijos ir Japonijos... Kaip keistųsi Rusijos santykiai su šiomis Azijos milžinėmis? Kaip tada turės pasikeisti Kolektyvinio saugumo sutarties organizacija (KSSO), kuriai dabar priklauso 7 posovietinės šalys ir kuri buvo sukurta kaip atsvara NATO? Koks Aljanso sąlytis bus su 6 didžiules Rytų valstybes vienijančia Šanchajaus bendradarbiavimo organizacija (ŠOS), kurioje stebėtojomis yra Mongolija, Indija, Iranas ir Pakistanas? Nejaugi Kremliaus strategai apie tai nesusimąsto? Bet vis dėl to kyla klausimas: kodėl Rusija vis tiek renkasi suartėjimą su NATO ir kodėl jį vis dar slepia?

Dialogas su Aljansu ar net narystė jame leistų Maskvai daryti įtaką jo sprendimams, ypač plečiant įtaką į Rusijos kaimynines šalis. Pavyzdžiui, JAV, kaip galingiausiai NATO narei, būtų sunku praskinti kelią savo priešraketinės gynybos sistemai (PRGS) prie Rusijos sienų. Rusijai būtų lengviau pašalinti įtampą, kuri susidarė Prancūzijai ketinant jai paduoti modernius karo laivus „Mistral” (juk Rusija oficialioje karinėje doktrinoje Prancūziją įvardijusi kaip savo priešą, dar kovą priminė tas pats „Der Spiegel”). Be abejo, atsivertę puiki galimybė sušvelninti griežtą NATO laikyseną dėl Rusijos karo Kaukaze ir išjudinti prieš dvejus metus įstrigusias derybas su Aljansu dėl Gruzijos. Rusijos karių dalyvavimas NATO taikos palaikymo pajėgose jau dabar vertinamas kaip vienas tikroviškiausių veiksmingo sąlyčio taškų (Rusija turi pasiuntusi į Balkanus 1,200 karių SFOR ir maždaug 3,150 žmonių KFOR pajėgose). Plėsti šį dalyvavimą ir kituose „karštuose” pasaulio taškuose, kartu didinant ir savo įtaką tuose regionuose, neabejotinai Maskvą viliojanti perspektyva.

Kodėl tas prisijungimo procesas toks nedrąsus, atsakyti nėra lengva. Liberalesnių pažiūrų D. Medvedev už pusantrų metų vyksiančių rinkimų akivaizdoje vengia imtis esminių žingsnių. Jau vien tai, kad jis šiemet ryžtingai pertvarkė saugumo ir vidaus reikalų sistemą, sukėlė tylų V. Putin nepasitenkinimą. Dauguma Rusijos rinkėjų NATO vis dar įsivaizduoja kaip agresorių ir neretai tapatina net su fašizmu. Išrauti iš rusų istorinės atminties šią ilgai kurtą nuostatą – ne vieno dešimtmečio reikalas. „Susidėti” su tariamu agresoriumi – reiškia, išduoti didvyriškos liaudies interesus, ir toks rinkėjų nuosprendis gali galutinai sužlugdyti palyginti jaunos Rusijos vadovus. Rusijos karinis pramoninis kompleksas ir „kietosios” politikos šalininkai bemat tuo pasinaudotų.

Akivaizdu, kad ir NATO reikalin-ga Rusija. 1949 m. Washington, DC pasirašytoje Šiaurės Atlanto sutartyje nėra kliūčių pakviesti bet kokią Europos šalį prisijungti prie jos, tačiau Aljansas ilgai nekreipė dėmesio į Rusiją ir į jos ženklus. Čia suveikė senas stereotipas: naujų NATO narių saugumas dėl istorinių priežasčių tebėra nukreiptas prieš Rusiją.

Nukelta į 9 psl.

Žiniasklaidos veidrodis ir tikrovė

ANDRIUS NAVICKAS

Rugsejo pradžioje rimto mėnraščio redaktorius, kuris taip pat yra aktyvus politikos apžvalgininkas, paskelbė tekstą, kuriame iš peties kirkto visiems, kalbantiems apie teigiamų dalykų, gerų naujienų trūkumą Lietuvos žiniasklaidoje. Tokios kalbos esą yra žurnalistikos su išmuštais dantimis ilgesys ir noras gyventi steriliame, dirbtiname teletabių pasaulyje. Esą žmonės, kuriems trūksta gerų emocijų, turėtų išgyti kačiuką, o ne bandyti vilkti tramdomuosius marškinius žurnalistams.

Kadangi esu vienas iš tų, kurie kritikuoja Lietuvos žiniasklaidą už įsi-jautimą į apokaliptines nuotaikas, cinizmą ir liguistą potraukį skandalams bei apkalboms, jaučiu pareigą viešai pasakyti, jog tikrai galima kitokia ži-niasklaida, ir ji nereiškia žiūrėjimo į pasaulį per „rožinius akinius” ar buko kartojimo, kad viskas nuostabu. Sutinku, jog didelė pagunda žurnalistikai virsti viešaisiais ryšiais, kurie nebeturi nieko bendro su tiesos paieškomis, bet tėra ištobulintas manipuliacijų menas, virsti tingiais žiurkėnais, o ne demokratijos sarginiais šunimis.

Tačiau apokaliptinė kritika ir banalios panegirikos tikrai nėra vienin-teliai galimi žiniasklaidos žanrai. Veikiau tam reikia mažiausiai pastangų. Nereikia didelio proto dėl ko nors piktintis irzulio kamuojamoje valstybėje ir kalbėti apie aklavietes. Lygiai kaip užsimerkus į visas problemas ir nutai-sius dirbtinę šypseną atkakliai kartoti, jog verslininkas ar/ir politikas (ar įmonė, ar partija) X – vienintelis mūsų išsigelbėjimas ir tarsi saulė siunčia kitiems šilumą bei šviesą. Daug sudėtingiau įžvelgti visus tikrovės atspal-vius, pasakoti ne tik apie tuos, kurie veržiasi į žiniasklaidos akiratį, tirti pa-dėtį, keliant klausimą – ką daryti, o ne kas kaltas?

Apie žiniasklaidos padėtį Lietuvoje teko kalbėtis su daug metų tarp-tautinėse agentūrose dirbusiu Bryan Bradley. Jis atkreipė dėmesį, kad tie, kurie tvirtina, jog žiniasklaida tėra neutralus veidrodis ir nėra ko kaltinti veidrodžio, jei veidas negražus, nepasako, kad žurnalistai renkasi, į kur pa-sukti veidrodį, nes visada kažkas lieka už kadro. Pasak Bradley, „veidrodis yra įrankis, kurį žmonės iš esmės naudoja dviem tikslams: grožėtis tuo, kas gražu, ir atpažinti tai, kas ne taip, kad galėtų ištaisyti ar pašalinti. Niekas nenaudoja veidrodžio, kad pasimėgautų tuo, kas bjauru. Vienas dalykas yra pranešti, jog įvyko nelaimė, nusikaltimas. Visai kitas – daryti iš to pramogą, mėgautis visokiomis smurto ar sekso smulkmenomis. Tai jau nesveika ir ugdo nesveiką visuomenę”.

Sunku ginčytis, jog Lietuvos politinis gyvenimas murkdosi pelkėje, viešojoje erdvėje tvyro nepakantumo kitai nuomonei smogas, deja, ir sunk-metis tik išryškino mūsų ydas, bet nepaskatino kurti vieningesnę ir teisin-gesnę visuomenę. Tokiu atveju apokaliptinė žurnalistika jaučiasi it žuvis vandenyje. Skaudulių atrasti nesunku, galima durti pirštu bet kuria krypti-mi.

Kita vertus, yra toks anekdotas. Pacientas skundžiasi gydytojui, kad veikiausiai mirtinai serga, nes kurią kūno vietą paliečia, visur labai skauda. Gydytojas jam atsako: „Nenuostabu, kad visur skauda – jūsų pirštas, ku-riuo liečiate, sulaužytas.”

Ar Lietuvoje žiniasklaida nėra tapusi tuo sulaužytu pirštu? Kapsty-masis po televizijos kuriamų pramoginių laidų blizgučių buduarus, paskalų rankiojimas ir dėmesys prarūgusiai visuomenės grietinėlei, save vadinan-čiai elitu, bei liguistas noras viską ir visur demaskuoti tikrai nėra realisti-nis žvilgsnis į pasaulį. Įdėmiau apsidairykime aplinkui ir pamatysime daug žmonių, kurie kantriai ir kūrybiškai daro savo darbą. Pernelyg įpratome, kad tik bloga žinia yra verta dėmesio.

Pamenate pasaką apie Sniego Karalienę ir sudužusį veidrodį, kurio šu-kė, įkritusi į akį, priversdavo matyti tik blogus dalykus. Ar mes šiandien ne-primename tos pasakos herojų su pragaištinga šuke akyse?

Esu tvirtai įsitikinęs, kad žiniasklaidos kokybė labai daug priklauso nuo žurnalistų nuostatos. Ar jis į pasaulį žvelgia ironiškai, ciniškai ar mylinčiu žvilgsniu. Puikiai suprantu, jog siūlau nepopuliarią dalyką – žvelgti į mus supantį pasaulį su meile. Ne su sacharininiu buku susižavėjimu, bet su kan-tria, sugebančia atleisti, bet kartu ir reiklia meile, tiesiančia ranką ir atve-riančia naujas galimybes. Taip, tai sunkus kelias. Tačiau nuo kitų pasi-rinkimų labai paprasta uždusti.

Beje, grįžtant prie minėto apžvalgininko raginimo išgyti kačiuką, turiu prisipažinti, kad aš namuose auginu katytę, ir ji tikrai suteikia gerų emoci-jų, nors dažnai pridaro ir problemų. Nieko nuostabaus – pasaulis nėra vien baltas ar juodas, jame daug atspalvių ir žurnalistų, pasakojančio apie pa-saulį, pareiga – šiuos atspalvius padėti įžvelgti.

Lrt.lt

Andrius Navickas – Lietuvos žurnalistas, internetinio naujienų dienraš-čio Bernardinai.lt vyr. redaktorius, religijotyriminkas.

„DRAUGO“ lietuviškai

Redaktorė **Laima Apanavičienė**
laimaa@hotmail.com

Skaitykite internetinį žurnalą „Eglutė“

Vaikai, ar žinote, kad JAV LB Švietimo taryba leidžia internetinį žurnalą vaikams „Eglutė“? Jį galite skaityti apsilankę tinklalapyje **www.eglude.org**. Tai spalvingas, dailininko Gintaro Jociaus piešiniais išmargintas leidinys. Šiuo metu redakcija ruošia naują š. m. rudens internetinį numerį.

Žurnalas turi keletą skyrių: „Eglynų naujienos“ (čia talpinami litua-

nistinių mokyklų mokinių rašiniai ir piešiniai, video naujienos); „Galvo’sakai“ – (šiam skyrelyje rasite galvosūkių, kryžiažodžių); „Juokų maišelis“ (vaikiški anekdotai, juokai); „Kankorėžiai pristato“ (skyriuje rasite žinių apie lituanistines mokyklas, nuotraukų ar filmuotos medžiagos iš mokyklinių renginių); „Knyga po šaka“ (skaitytojas jame ras literatūrinių tekstų, eilėraščių); „Mūsų šak-

nyš“ (skyrelyje talpinami straipsniai apie Lietuvą jos istoriją); „Paklausk pelėdos“ (įdomybės, aktualijos vaikams); „Spygliukams“ (tai skyrelis patiems mažiausiems. Audronė Skrupskelienė šiame skyriuje spausdina pasakėlę „Pingvinas Cepelinas“. Rasite čia ir užduočių mažiesiems); „Tra-lia-lia po eglę“ (tai – muzikos skyrelis); „Žodžių kišenė“ (viskas apie lietuvių kalbos turtinimą ir lie-

tuvių kalbos gramatiką. Galima pasimokyti lietuviškų žodžių, taisyklingai kalbėti lietuviškai ir t.t.).

„Eglutėje“ dirba dailininkė Monika Pliplytė, kuri mielai nupiešia piešinukus vaikų atsiųstiems tekstams.

„Eglutės“ redaktorė Orinta Kalibatienė laukia Jūsų ne tik apsilankant žurnalo tinklalapyje **www.eglude.org**, bet ir kviečia bendradarbiauti.

Redaktorė

Kelionė į beisbolo varžybas

Ryte, pavalgęs pusryčius, apsi-
rengiau ir su tėčiu išvažiavau į beis-
bolo žaidimą. Prieš žaidimą mes sus-
tojome pas mano dėdę paimti treni-
ruoklį. Persėdome į dėdės mašiną ir
važiavome į stadioną. Kai nuvykome,
pasistatėme mašiną irėjome prie var-
tų. Įėję pro vartus gavome specialius
komandos maišus. Juos gavome to-
dėl, kad buvome vieni iš pirmųjų
2,500 žmonių, atėjusių į stadioną.
Tada aš bandžiau gauti žaidėjų pa-
rašą, bet žaidėjai prie mūsų nepriėjo.
Gavęs dešrelę, gėrimo ir bulvyčių,
kartu su visaisėjau į savo vietą. Mes
sėdėjome labai geroje vietoje – labai
arti aikštės. Atėjo laikas pradėti žai-
dimą. Prieš žaidimą mums reikėjo
giedoti Amerikos himną. Tada prasi-
dėjo žaidimas.

Tą dieną žaidė Indianapolis, IN,
miesto komanda prieš Louisville, KY,
miesto komandą. Aš pirmą kartą
beisbolą stebėjau stadione, o ne per
televizorių. Taip pat reikia pasakyti,
kad koki žaidimą bestebėčiau, bet
kurioje sporto šakoje, mano komanda
visada laimi. Nors tą dieną to nesi-
tikėjau.

Iš pradžių niekas negavo taškų.
Tada Louisville miesto komanda gavo
du taškus. Per pertrauką, Indianapo-
lis komandos darbuotojai mėtė žiū-

rovams komandos marškinėlius ir ki-
tas dovanas.

Indianapolis vis negavo „bėgimo
namo“. Ir tada pagaliau Indianapolis
gavo „bėgimą namo“!!!!!! Rezul-
tatas buvo 2:1, priešininkų komandos
naudai. Visi buvo labai laimingi, nes
Indianapolis vijosi laimėtoją. Tas
paskatino laimėti. Tada lietuvių kil-
mės žaidėjas iš Indianapolis koman-
dos Chris Jakubauskas metė kamuolį!
Aš ir tėvas buvome labai nustebinti,
kad komandoje žaidžia lietuviai. Jis
gana gerai metė, Indianapolis koman-
da atmušė kamuolį ir gavo dar
vieną tašką! Lygiosios! Visi tapo dar
linksmesni!

Paskui mes turėjome žaidėjus
pirmoje ir antroje bazėse ir nė vieno
„out“ („out“ – reiškia, kad žaidėjai iš-
naudojo progą mušti kamuolį su laz-
da. Kiekvienai komandai skirti trys
„out“ per kėlinį (viso žaidime – de-
vyni kėliniai). Tada mūsų komanda
gavo lengvą mušimą, ir Louisville
komandos žaidėjas bandė sugauti ka-
muolį. Tačiau jis buvo numestas per
toli į šoną, ir žaidėjas negalėjo jo
pagauti! Dar vienas taškas mūsų
komandai – 2:3! Po mūsų gana stip-
raus mušimo kamuolys skrido į lauko
kairę. Priešininkų žaidėjas bandė
pagauti kamuolį, bet kamuolys pa-

Smagu buvo žiūrėti beisbolo varžybas stadione.

Andriaus Kriaučiūno asmeninio albumo nuotr.

taikė į jo pirštinę. Nuo pirštinės atšo-
ko į žiūrovus. Įmušęs kamuolį žaidė-
jas turėjo pereiti iki antros bazės.
Rezultatas – 2:4! Priešininkų koman-
da nebegalėjo laimėti taškų, ir mes
laimėjome!!! Tai reiškė, kad mano
sėkmė (t. y., mano komanda visada
laimi) toliau tęsiasi. Net jeigu India-

napolis komanda nėra geriausia, ji,
man esant stadione, vis tiek laimės!

Pasibaigus žaidimui mes važiavo-
me pas mano dėdę. Ten persėdome į
savo mašiną. Grįžtant tėtis nupirko
labai skanių ledų. Buvo tikrai smagi
diena.

Andrius Kriaučiūnas

Savanoriška talka

Š. m. birželio mėnesį Gintarė Daulytė pirmą kartą savanoriškai talkino (volunteer /service) labdaros organizacijai „Feed My Starving Children“. Kartu su ja šiai organizacijai talkino jos sesutė Daiva, broliukas Aras bei draugai su tėveliais. Atvykusiems talkininkams šeimininkai papasakojo organizacijos istoriją, pasakė, kur siunčiamas maistas ir kiek tonų maisto ši organizacija jau yra išsiuntusi. Po apmokymo savanoriai talkininkai buvo nuvesti į didelį darbo kambarį, kuriame jie į maišelius pakavo maistą porcijomis pagal nustatytą kalorijų ir maistingumo kiekį. Po to maišelius dėjo į dėzes, kurios siunčiamos į tas pasaulio šalis, kuriose dėl karų, sausrų, nesantaikos, gamtos nelaimių ir t. t. žmonės badauja. Įvairaus amžiaus, profesijų ir kilmės žmonės ateina ir siūlo savo pagalbą šiai organizacijai. Jie ateina pavieniui, su draugais ar net visu būriu švęsti gimtadienius, išėjimo į pensiją ar kitomis progomis.

Atlikę darbą savanoriai talkininkai pasimeldžia, kad maistas laimingai pasiektų nustatytą vietą. Vadovai praneša, kiek porcijų buvo supakuota, kiek žmonių bus pavalgydinta savanorių pagalbos dėka.

Nuotraukose: Gintarės Daulytės šeimos nariai ir draugai, kurie kartu talkino „Feed My Starving Children“ organizacijai (kairėje); Kartu dirbo Vaida Narytė, Gintarė Narytė, Elytė McCarthy ir Julytė Žliobaitė.

Vito Daulio nuotraukos

24-osios Los Angeles Lietuvių dienos – jau čia pat

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Kai 2003-aisiais su žmona Ramute, sūnumi Mariumi ir dukra Gintare iš Kauno persikėlė nuolatiniam gyvenimui už Atlanto, Ričardas Černiauskas dar nežinojo, kad, prabėgus septyneriems metams, taps vieninteliu „trečiabangiu“ Los Angeles Lietuvių dienų organizacinio komiteto nariu.

Šiandien buvęs kaunietis yra atlikėjų iš Lietuvos, estradinės muzikos koncertų rengėjas stambiausiam lietuvių telkinyje Vakarų pakrantėje. Tuo pat metu jis – jau spėjusios išgarsėti „Angelų“ miesto lietuviškos teatro trupės „Just Millin’ Around“ vadybininkas, šokių grupės „Retro“ (vadovė Sigita Barysienė) narys. Nors pagrindinio Los Angeles lietuviškų koncertų organizatoriaus laurų Ričardas kratosi, sakydamas, kad vienas be ištikimų pagalbininkų – visos savo šeimos, įskaitant marčią Ievą bei anukę Emiliją, draugų brolių Amando ir Rolando Ragauskų ir dabartinio Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. Tomo Karanausko, rėmėjų Gražinos bei Kenneth Kling ir daugelio kitų – nieko neįvykdytų, jis pelnytai tapo 24-ųjų Lietuvių dienų programos vadovu. Kadangi ši šventė jau čia pat, Šv. Kazimiero parapijos kieme Los Angeles paklausiau Ričardo, kuo šio didžiausio kasmetinio lietuviško renginio Vakaruose vienas organizatorių gyvena šiandien.

– Kas labiausiai neramina? Ar mane? – perklausė Ričardas. Viskas gerai, net nežinau, ar čia tik man vienam taip nusisekė, bet nuo pat pradžios, nuo atvykimo į Ameriką čia, California, sutikau tiek daug gerų žmonių, kad net iki šiol keista. Ir su šio komiteto (LA Lietuvių dienų – L. M.) nariais kartu dirbame, nuoširdžiai tariamės. Prieš porą metų pasikeitus pagrindiniam Lietuvių dienų komiteto pirmininkui (juo tapo jaunas gydytojas, Amerikos lietuvis Vėjas Skripkus – L. M.), teko suburti naują komandą, kažkaip užsimezgė dialogas, ką reikėtų keisti, nuo ko pradėti. Taip nejučia išitraukiau į organizacinę festivalio komandą.

– Kas šiemet bus kitaip? – Pirmausia stengiamės viską suruošti taip, kad būtų kuo mažesnės eilės prie maisto (keletą metų paeiliui būta nusiskundimų iš svečių, kad dėl kiekvieno patiekalo reikėjo ilgą laiką praleisti laukiant toje pačioje eilėje). Šiais metais kiekvienas kioskas prekiaus tik, sakysime, barščiais ar cepelinais. Užimsime mažuosius Lietuvių dienų dalyvius – jiems bus skirta di-

delė kiemo dalis, kur iki šiol uždavo baro mėgėjai, tuo tarpu alkoholiniai gėrimai bus perkelti į kitą pusę – už krepšinio aikštelės. Esame labai patenkinti, kad į Los Angeles atvyksta romantiškiausių lietuviškų dainų autorius ir jų atlikėjas Romas Dambrauskas.

– Atrodo, esate paruošę Lietuvių dienų svečiams originalią programą? – Taip, tikrai galvoju, kad bus patenkinti įvairių žanrų muzikos ir net-

Šiemet pirmą sykį Lietuvių dienose Los Angeles vaidins buvusi Vilniaus „Lėlės“ teatro aktorė Onutė Pučkoriūtė, dainuos Romas Dambrauskas, o antrąmet paeiliui pasirodys duetas „Kolorado vabalai“ iš Denver, CO.

Eug. Misevičienės nuotr.

gi teatrinio meno gerbėjai. Iš Čikagos laukiame atvykstant „Sodžiaus“, iš Toronto (Kanada) – „Atžalyno“, iš Colorado – vietinių „Vabalų“, Cleveland (OH) lėlių teatro aktorės Onutės Pučkoriūtės su spektakliu vaikams „Undinė“. Tarp Los Angeles apylinkėse gyvenančių atlikėjų pasirodys moterų kvartetas „Gaja“, sesutės Grikevičiūtės, tautinių šokių ansamblis „Spindulys“, dainininkai V. Ralys, T. Radvenis, L. Polikaitis, Aleksas Vilkas su grupe, visų numylėtinis Česlovas Geštautas. Galbūt dalyvaus ir lenkų tautinių šokių grupė. Jaunimui bus rengiamas 3*3 gatvės krepšinio turnyras.

– Puiku! Kada Los Angeles Lietuvių dienos įvyks šį rudenį? – Kaip ir kasmet, spalio mėn. pirmąjį savaitgalį, t. y. 2–3 dienomis. Daugiau informacijos surasite mūsų tinklalapyje www.lithuanianfair.com.

KOMENTARAS

Aukštai iš dangaus

**KOSTAS ALGIRDAS
ALEKSYNAS**

Jūsų laikraštis neseniai (2010 liepos 8 d.) Nomedos Lukoševičienės pokalbio su Zita Petkiene pradžioje pateikė populiariosios Maironio sukurto giesmės „Marija, Marija, skaisčiausia lelija“ tekstą ir jo vertimą į anglų kalbą. Prie pelnytų pagyrimų vertėjai už šio kūrinio dvasios ir minties pajautimą knieti dar pridurti vieną smulkia, bet poetiniu požiūriu reikšmingą detalę: eilutę „Tu švieti aukštai danguje“ ji išvertė „Your light shines from haeven on hight“ – iš *dangaus*, o ne pažodžiui *in haeven*. Šis meninio žodžio pajautimas svarbus tuo, kad suteikia dingstį patvarkyti ir šią lietuviško teksto vietą, kuri ligi šiol giedojimo praktikoje tebėra nenusistovėjusi ir negali tenkinti nei tų, kurie siekia, kad tekstas skambėtų grynai lietuviškai, nei griežtų poetinių kanonų šalininkų.

Dabartiniu metu giesmės trečia eilutė daug kur giedama taip, kaip yra Maironio eilėraštyje: „Tu švieti aukštai ant dangaus.“ Gryninant kalbą, slaviškos kilmės konstrukcija *ant dangaus*, jau praėjus vos keletui metų po šio kūrinio autoriaus mirties, mėginama keisti žodžiu *danguje*. Taip padarius, sakinio pabaiga kalbiniu požiūriu tampa nepriekaištinga, bet stipriai pažeidžiama posmo ritmika (rimuojama *danguje su baisaus*) –

eilėraščių sukūręs poetas to, ko gero, nebūtų toleravęs. Bet ši versija bažnytinėje vartosenoje vis labiau įsigali, nors, kita vertus, internetinėse laikmenose teikiami šios giesmės tekstai bene visi yra su žodžiais *ant dangaus*.

Išėjus iš šios padėties, manytume, yra viena. Kad būtų ir vilkas sotus (kalbinė raiška būtų taisyklinga), ir avis sveika (nenukentėtų poetika), praverstų pasekti Zita Petkiene ir vietoj *ant dangaus* ar *danguje* giedoti iš *dangaus*. Šis siūlymas, pasak kitos patarlės, ne iš piršto laužtas, jį remia dar vienas argumentas. 1933 metais (taigi praėjus vos metams nuo Maironio mirties) Švento Kazimiero draugija išleido knygą „Marijos žiedai“ – Marijai skirtų lietuvių poetų eilėraščių rinkinį. Jis pradedamas Maironio „Marijos giesme“, ir joje trečioji eilutė – „Tu švieti aukštai iš Dangaus“. Labai galimas atvejis, kad ją galėjo patvarkyti pats autorius, iki paskutiniųjų gyvenimo dienų buvęs darbštus ir kūrybingas. Kita vertus, šią vietą, esančią pačioje leidinio pradžioje, bus sunorminęs poetiniam žodžiui labai jautrus šios knygos bažnytinis cenzorius prelatas Antanas Dambrauskas. Šiaip ar taip, knygoje paskelbtas tekstas – tvirta atrama suteikiant aptariamai giesmės teksto vietai kalbos požiūriu nepriekaištingą ir kartu poetikos reikalavimus atitinkantį pavidalą.

SEATTLE, WA

Knyga – brangiausia dovana

Kai 2009-aisiais metais University of Washington bibliotekoje dr. Michael Biggins gavo elektroninę žinutę, kurioje buvo klausama, kaip galima būtų paaugoti lietuviškos literatūros bibliotekai, jis visai nesi-tikėjo, kad 2010 metais jam bus atsiųstos 47 dėžės, pilnos (1,330 vnt.) lietuviškų knygų. Už šią auką galime dėkoti Liucijai Baškauskaitei iš Santa Monica, CA

Siųsti Liucija pasirinko lietuvių kalbos knygas, kurios labiausiai praverstų studentams, studijuojantiems istoriją, folklorą, etnografiją (317 vnt.) bei kitas, jos nuožiūra, vertingas knygas. Čia rasime literatūros apie meną ir teatrą (228 vnt.), literatūros knygas (316) ir knygas, skirtas

vaikams (71). Taip pat knygas apie gamtą, geografiją, teologiją, filosofiją, mokslinę literatūrą, karą, maisto gamybą, sportą ir įvairius knygų vadovus. Papildomai yra gautos 56-ios knygos anglų kalba ir 14 – rusų.

Dr. Baškauskaitė pasiliko maždaug 1,500 knygų, kurias aktyviai naudoja arba kurių gali prireikti jos mokslui. Šios knygos ateityje irgi bus nusiųstos į University of Washington.

Štai keletas jos mėgstamiausių dovanotų knygų: Liudvikas Rėza „Lietuvių liaudies dainos“ (1951); M. Biržiška „Lietuvių dainų literatūros istorija“ (1919); Paulius Galaunė „Lietuvių liaudies menas“ (1930); V. Kudirka „Vincas Kudirkos raštai“ (1909); Antanas Tamošaitis „Sodžiaus menas“ (1931–1939).

Vertė Marius Lukoševičius

„Tulpė Times“,
2010 m. rugsėjis, nr. 3

24-ųjų Lietuvių dienų organizacinis komitetas (Ričardas Černiauskas – pirmas iš kairės).

Povilo Žemaitaičio nuotr.

**Apsilankykite
internetinėje
„Draugo“ svetainėje
www.draugas.org,
kur galite rasti ir
skaitytojų
laiškus skyrelyje
„Nuomonės“**

Vyriausybės prašoma pasiaiškinti dėl sutarties su IBM

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA) – Seimo Krikščionių partijos frakcija reikalauja Vyriausybės pasiaiškinti dėl bendradarbiavimo sutarties su IBM finansinio pagrįstumo.

„Nors galiojantys įstatymai įpareigoja Vyriausybę dėl esminių turtinių įsipareigojimų gauti Seimo pritarimą, Lietuvos Vyriausybė ir IBM, prieš pasirašydamos bendradarbiavimo sutartį, to nepadarė. Iki šiol nėra aiškos įmonės steigimo finansinės sąlygos, juolab kad Vyriausybė įsipareigojo per 5 metus šiam projektui skirti 210 mln. litų”, – pažymi ši Seimo frakcija.

Vertindama garsios tarptautinės bendrovės svarbą, Krikščionių partijos frakcija Seime nepritaria abejotinos naudos susitarimo nuostatai steigti IBM tyrimų centrą šalies Ūkio bei Švietimo ir mokslo ministerijų, t. y., mokesčių mokėtojų pinigais.

„Toks bendros ekonominės veiklos organizavimo būdas, kai pagrindinius finansinius įsipareigojimus prisiima valstybė, daugiau naudingas garsiai privačiai tarptautinei bendrovei, o ne Lietuvai, kuri per brangiai gali sumokėti už tokią politinę reklamą”, – sako Seimo Krikščionių frakcija.

Frakcijos nuomone, panašiomis finansinėmis sąlygomis tyrimų centrus Lietuvoje sutiktų steigti tikriausia bet kuri užsienio bendrovė, kuri

mielai priimtų galimybę be jokios ūkinės rizikos savo tyrimams finansuoti valstybės skiriamus šimtus milijonų litų.

„Rimtų ketinimų turintys tarptautiniai investuotojai paprastai neprašo Lietuvos Vyriausybės piniginės paramos. Būtina atkreipti dėmesį, kad šiai bendrovei įsipareigodama stambiu mastu finansuoti mokslinius tyrimus Vyriausybė sudaro ne lygias konkurencijos sąlygas kitoms jau dabar šalyje veikiančioms užsienio kapitalo įmonėms. Pavyzdžiui, stumia iš Lietuvos stambias pasaulio farmacines bendroves, atliekančias ar pageidaujančias čia atlikti mokslinius tyrimus neprašant jokios valstybės finansinės paramos”, – teigia Seimo nariai.

Vykdydama parlamentinės priežiūros priedermę, Krikščionių partijos frakcija Seime viešai kreipiasi į Vyriausybę, reikalaudama pateikti konkrečią informaciją apie prisiimtus finansinius įsipareigojimus steigiant bendrą įmonę bei finansuojant jos veiklą.

Lietuvos Vyriausybė ir tarptautinė technologijų bendrovė IBM bendradarbiaus vykdant mokslinius tyrimus, kurie skatins pasaulio rinkoje paklausių šiuolaikinių technologijų plėtrą nanotechnologijų, sveikatos apsaugos ir intelektinės nuosavybės valdymo srityje.

STT sulaikė Finansinių nusikaltimų tyrėją

Vilnius, rugsėjo 22 d. (ELTA) – Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) Vilniaus valdybos pareigūnai dėl galimo piktnaudžiavimo tarnyba ir neteisėto ikiteisminio tyrimo duomenų atskleidimo sulaikė Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) Vilniaus apskrities skyriaus tyrėją.

Ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas pareigūnams gavus duomenų, kad FNTT tyrėja L. A., atlikdama ikiteisminį tyrimą byloje dėl apgaulingo apskaitos tvarkymo, galimai piktnaudžiavo tarnyba ir be leidimo atskleidė ikiteisminio tyrimo duomenis, teigiama STT pranešime spaudai.

„Tuo pačiu buvo sulaikytas vienas advokatas ir vienas bendrovės vadovas. Pastarieji du sulaikyti įtariant kurstymu ir piktnaudžiavimu bei duomenų atskleidimo organizavimu”, – žurnalistams sakė STT Vilniaus skyriaus viršininkas Vaidas Skirmantas.

Atlikus kratas darbo ir gyvenamojoje vietoje, tyrėjai L. A. įteiktas pranešimas apie įtarimą padarius nusikalstamas veikas. „Tyrėja dėl tam tikrų objektyvių aplinkybių yra ne areštinėje”, – patikslino V. Skirmantas.

Gražinamos žemės laukia 8,000 prašytojų

Vilnius, rugsėjo 22 d. (BNS) – Vilniaus rajone gražinamos žemės laukia 8,000 žmonių, sako Vilniaus krašte viešėjęs premjeras Andrius Kubilius. Anot jo, Vilniaus rajone gražinta 80 proc. žemės, tuo metu bendrai šalyje – 98 proc. A. Kubilius pripažįsta, kad Vilniaus rajonas šiuo požiūriu atsilikęs.

Premjero žodžiais, Šalčininkų rajonas, kuriame gražinta 96 proc. že-

mės, artėja prie šalies vidurkio. Tuo metu Vilniaus rajono savivaldybės atstovų teigimu, žemę šiame rajone atgavo 40 proc. etninių rajono gyventojų – jie reikalauja kuo greičiau ją gražinti.

Vilniaus apskrities atstovai ne vienerius metus skundžiasi, kad žemės gražinimas šiose teritorijose įstrigęs.

Tautinių mažumų mokyklos finansuojamos geriau nei lietuviškos

Vilnius, rugsėjo 22 d. (BNS) – Tautinių mažumų mokyklos Lietuvoje yra finansuojamos geriau nei lietuviškos, teigia Vyriausybės nariai, apsilankę lenkų gausiau gyvenamuose Šalčininkų ir Vilniaus rajonuose.

Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius sakė, kad tautinių mažumų mokykloms skiriamas 15 proc. didesnis mokinio krepšelis nei lietuviškoms.

Premjeras Andrius Kubilius teigia, jog papildomas finansavimas skiriamas todėl, kad tautinių mažumų mokyklos turi specifinių iššūkių.

„Lietuviškos mokyklos tokiuose rajonuose lyg ir yra mažumų mokyklos. Vaikams tokiose mokyklose yra papildomų iššūkių, poreikių”, – kalbėjo Vilniaus krašte viešėjęs premjeras. Anot A. Kubiliaus, lankydamas

sis Šalčininkų J. Sniadeckio gimnazijoje jis išgirdo prašymą daugiau investuoti į valstybinės kalbos mokymą.

Premjeras tikino besilankantis Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose ne dėl to, kad padidintų savo populiarumą: „Mums rūpi šio regiono, tautinių mažumų ateitis, tam skiriame ir skirsime daug dėmesio.”

Tuo metu abiejų rajonų valdžios atstovai išsakė nepasitenkinimą, kad, anot jų, nesudaromos galimybės perkirstyti mokinio krepšelio lėšų iš didesnių mokyklų į mažesnes, tad dėl to esą teko uždaryti keliolika mokyklų ir tenka mažesnes prijungti prie didesnių kaip jų padalius.

Vilniaus ir Šalčininkų rajono valdžios atstovai Vyriausybės nariams išreiškė nepasitenkinimą ir kitais švietimo politikos klausimais.

Emigracijai ruošiamasi kalbų mokyklose

Vilnius, rugsėjo 22 d. (DELFI.lt) – Migracijos departamento spėjimai, kad šiemet į užsienį gyventi išvyks apie 90,000 Lietuvos piliečių, pildosi užsienio kalbų mokyklose. Čia pastebima, kad šiais metais norvegų kalba savo populiarumu vejasi anglų kalbą. Pagal tai, kokią užsienio kalbą mokytis dažniausiai pasirenkama, sprendžiama, į kurias valstybes emigruos lietuviai.

„Daug gyventojų užsienio kalbų mokosi vien todėl, kad ketina išvykti iš Lietuvos. Anksčiau žmonės pasirinkdavo anglų kalbą, nes jos reikėjo dirbant arba tiesiog norėdavo laisvai kalbėti, ir tik nedidelė dalis kalbos mokydavosi norėdami išvykti iš šalies. Dabar didžioji dalis mokosi anglų ir norvegų kalbų, nes pasiryžę emigruoti”, – grėsmingą padėtį apibūdino mokyklos „America english school” (AMES) direktorė Panevėžyje Laima Aužbikavičienė.

Specialistė pastebi, kad kalbų mokosi įvairaus išsilavinimo žmonės. Pasak L. Aužbikavičienės, kalbų mokytis ateinantys žmonės dažniausiai jau turi susidarę planus, ką veiks ir kokius darbus dirbs užsienyje, todėl būna ryžtingai nusiteikę.

L. Aužbikavičienė pažymi, kad Panevėžyje į užsienio kalbų kursus jau eina ne pavieniai miestiečiai, o šeimos. Anksčiau tokių atvejų beveik nebuvo.

Panašias nuostatas pastebi ir kitos Panevėžio užsienio kalbų kursų siūlančios mokyklos. Kalbų mokyklos „Kalba.lt” pagrindiniai klientai yra abiturientai ir aukštesniųjų klasių moksleiviai. Šiemet į mokyklos užsienio kalbų kursus užsirašė tris kartus daugiau mokinių nei ankstesniais metais. Niekas iš ateinančiųjų neslepia norintys patobulinti anglų kalbos žinias, nes jų prireiks studijuojant užsienyje.

„Ketinančiųjų išvykti ir todėl ateinančių mokytis šiemet tris kartus daugiau nei praėjusiais mokslo metais, tačiau jie dar tik prasidėjo. Moksleiviai savo būsimoms studijoms dažniausiai renkasi Angliją, Škotiją ir Daniją, o ieškantieji darbo dažniausiai vyksta į Norvegiją ir Angliją. Šalių pasirinkimą lemia ir mokslo kaina

bei atstumas. Studentai ieško ten, kur arčiau ir mažiau kainuoja arba suteikiamos lengvatos, duodamos paskolos. Pavyzdžiui, Anglijoje paskola duodama visiems”, – teigė mokyklos „Kalba.lt” vadybininkė Sandra Raišelienė.

Pradedantiejiems užsienio kalbų kursai mokyklose kainuoja apie 600 – 700 litų, norintiesiems atnaujinti įgūdžius gali tekti pakloti didesnę pinigų sumą – apie 1,000 litų. S. Raišelienė tvirtino, kad dauguma lankančiųjų kalbų kursus žino, kada išvyks, todėl kalbą nori išmokyti greitai – per du ar tris mėnesius. Tiek kursai ir vyksta – apie 50 akademinių valandų. Pastebima, kad suaugusieji užsienio kalbų dažniau ateina mokytis vasarą. Vienu metu norinčiųjų išmokyti ypač populiarios norvegų kalbos buvo tiek, kad reikėjo mokymus organizuoti kelioms grupėms.

Užsienio kalbų mokymosi vajus persikelia ir į Panevėžio darželius – anglų kalbos mokomi vos kelerių metų vaikai. Paklausta, ar neperlenkiama lazda, nes net sovietmečiu rusų kalbos darželiuose nebuvo mokama, S. Raišelienė tvirtino, kad anglų kalbos pamokų pageidauja tėvai.

Nors ateinantieji mokytis kalbos mokykloms neša didesnius uždarbius, tačiau net ir šių įstaigų vadovams išvykimo mastai atrodo grėsmingai. „Liūdna darosi, nes didžioji dalis užsienio kalbų mokosi norėdami išvykti. Anksčiau iš aštuonių grupėje esančių lankytojų apie išvažiavimą į užsienį galvodavo tik vienas ar du, o dabar vidutiniškai tokių būna net šeši”, – kalbėjo L. Aužbikavičienė.

Pastebima, kad į užsienio kalbų kursai ateinantiems panevėžiečiams svarbiausia gauti pagrindines žinias, o vėliau daugelis mokslus tęsia jau užsienyje.

„Nuvykę jie eina mokytis į nemokamus kalbos kursus. Norvegijoje kursus remia valstybė, Anglijoje kursuose galima dalyvauti per darbo biržą. Kai išmoksta angliškai Lietuvoje, vėliau jiems būna daug paprasčiau, nes užsienyje niekas lietuviškai neaiškina”, – teigė kalbų mokyklos vadovė.

Pasaulio naujienos

Šveicarijos vyriausybėje moterys igijo daugumą

S. Sommaruga tapo Šveicarijos vyriausybės nare, kurioje daugumą pirmą kartą istorijoje sudarys moterys. **EPA nuotr.**

Vilnius, rugsėjo 22 d. (BNS) – Šveicarijos, kuri laikoma viena konservatyviausių valstybių Europoje, parlamentas išrinko naują ministrę, o šis paskyrimas reiškia, jog pirmą kartą šalies istorijoje daugumą pareigų vyriausybėje užims moterys. Prieš šį balsavimą moterys Federalinėje Taryboje užėmė 3 iš 7 ministrų vietų.

Socialdemokratė parlamentarė Simonetta Sommaruga tapo ketvirtąja ministre, surinkusi 159 balsus iš 245 galimų. Ji transporto ministro pareigose pakeis partijos kolegą Moritz Leuenberger, kuris spalio 31 d. atsistatydins.

Šią savaitę taip pat bus paskirtas naujas finansų ministras, pakeisiantis Hans-Rudolf Merz. Į šią vietą kartu su dviem kandidatais vyrais pretenduoja dar dvi moterys.

Šveicarijoje nacionaliniu mastu balsavimo teisė moterims buvo suteikta tik 1971 m., kai referendume tam pritarė vyrai. Pirmoji moteris ministrė Šveicarijoje buvo išrinkta 1984 m.

„Vyriausybė, kurioje iš septynių vietų keturias ar penkias užima moterys, yra gana reikšminga žinia iš valstybės, turinčios konservatyvios šalies vardą“, – sakė Ženevos universiteto Politikos mokslų instituto vadovas Pascal Sciarini.

Moterys ministrės jau vyrauja Suomijos, Žaliojo Kyšulio, Ispanijos ir

Norvegijos vyriausybėse, nurodo Tarpparlamentinė Sąjunga.

Pagal unikalią ir sudėtingą Šveicarijos valstybinės valdžios sistemą vyriausybės ministrus renka abeji parlamento rūmai, ministro pirmininko pareigų kabinete nėra. Naujai paskirtas ministras tradiciškai priklauso tai pačiai partijai, kaip ir jo pirmtakas.

Savaitraštis „L’Hebdo“ rašo, jog dar visai neseniai galimybė moterims Federalinėje Taryboje turėti daugumą būtų atrodžiusi kaip „visiška mokslinė fantastika“. Tačiau žurnalas taip pat pažymi, jog 4 iš 5 aukščiausių valstybės tarnautojų federalinėje administracijoje, kuriems priklauso reali valdžia ir kurie dirba savo pareigose ilgiau nei politikai, yra vyrai. Vyrai taip pat vyrauja įmonių, profsąjungų ir universitetų vadovybėje. Tarp visų šalies aukštųjų mokyklų tik Nešatelio universitetui vadovauja moteris rektorė.

Tuo tarpu viešosios nuomonės apklausos rodo, kad nuo tada, kai moterims buvo suteiktos tokios pat politinės teisės, kaip ir vyrams, Šveicarijos visuomenė labai greitai ėmė palankiai žiūrėti į vadovaujamas pareigas užimančias moteris.

Remiantis laikraščio „Sonntagszeitung“ tyrimu, 76 proc. šveicarų pritaria moterų vyravimui vyriausybėje. Apklausia taip pat parodė, jog 83 proc. apklaustųjų nesvarbi kandidatų lytis.

J. Stalin anūkui nepavyko įrodyti senelio nekaltumo

Maskva, rugsėjo 21 d. (DELFI.lt) – Maskvos Tverės teismas atmetė Josif Stalin anūko ieškinį prieš Rusijos valstybinį archyvą, praneša „RIA Novosti“. Ieškovas Jevgenij Džiugašvili reikalavo, kad Rusijos valstybinis archyvas pripažintų, jog suklautojo dokumentus, patvirtinančius, kad J. Stalin susijęs su lenkų belaisvių sušaudymu Katynėje. Tačiau šis ieškinys buvo atmestas.

„Šio sprendimo priežastys kol kas neaiškios, greičiausiai teismas nusprendė, kad ‘Katynės bylos’ medžiaga nekompromituoja Stalin“, – pareiškė ieškovo advokatas Leonid Žura.

Penktojo praėjusio amžiaus dešimtmečio pradžioje Katynėje buvo sušaudyta 14,000 (kitais duomenimis, 22,000) į nelaisvę paimtų lenkų karininkų. Pagal vieną versiją, jie bu-

vo sušaudyti 1940 m. J. Stalin įsakymu. Kitais duomenimis, lenkai pakliuvo vokiečiams ir šie juos sušaudė 1943 m. 1990 m. Sovietų Sąjungos vadovybė pripažino, kad pirmoji versija teisinga, tačiau kai kurie žmonės, tarp jų ir J. Džiugašvili, atkakliai teigia, kad iš tiesų teisinga antroji versija.

Anksčiau J. Džiugašvili jau ne kartą pralaimėjo bylų, susijusių su jo senelio garbe ir orumu, nagrinėjimus teisme. 2010 m. pavasarį teismas atmetė jo ieškinį prieš radijo stotį „Echo Moskvi“, kurios eteryje nuskaubė pareiškimas, kad J. Stalin leisdavo sušaudyti 12 m. vaikus.

2009 m. žiemą ir pavasarį J. Džiugašvili du kartus pralaimėjo bylas prieš leidinį „Novaja gazeta“, kuris apkaltino J. Stalin tuo, kad jis ne teisėtai taikė mirties bausmę.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Parlamentas (EP) patvirtino pasiūlymą, kaip pagerinti bendradarbiavimą tarp Europos Sąjungos (ES) valstybių, jei jos staiga susidurtų su dujų trūkumu. Praėjusiais metais tūkstančiams namų visoje ES buvo nutrauktas dujų tiekimas, kai Rusija ir Ukraina nesutarė dėl apmokėjimo už dujas. ES narės turėtų patvirtinti naująjį EP nutarimą iki šių metų pabaigos. Taip Europa bando užkirsti kelią galimoms dujų krizėms.

RUSIJA

MASKVA

Maskvos miesto teismas nustatė, kas liepė įslaptinti Rusijos vyriausiosios karinės prokuratūros 2004 m. rugsėjo 21 d. nutarimą nutraukti tyrimą dėl 1940 m. Katynėje NKVD įvykdytų 22,000 lenkų karininkų žudynių, tačiau uždraudė paviešinti šio asmens duomenis. Teismas pradėjo nagrinėti „Memorial“ atstovo pateiktą skundą dėl Tarpžinybinės valstybės paslapčių saugojimo komisijos sprendimo nenagrinėti Katynės bylos.

Milicija Maskvos centre esančioje Tverės aikštėje sulaukė septynis gėjų judėjimo aktyvistus, kurie ant rankiais prisirakino prie Jurij Dolgorukij paminklą supančių metalinių užtvarų. Gėjų judėjimo aktyvistai skandavo šūkius, kritikuojančius Maskvos vyriausybę. Taip mes pasveikinome Jurij Lužkov su gimtadieniu“, – sakė vienas sulaukytųjų asmenų.

Rusas berniukas, kuris buvo įvaikintas Jungtinėse Valstijose, o vėliau išsiųstas atgal į Rusiją, nebepasiekė daugiau būti įvaikintas ir pageidauja likti vaikų namuose Maskvoje. 8 metų Artiom po pusmečio, praleisto JAV, buvo vienas išsiųstas į tėvynę, o jo imotė jam įdavė raštelį, kuriame parašė, kad nebepasiekė jo auginti, kadangi jis yra „psichopatas“. Artiom atvejis nėra vienintelis, kai tėviai užsieniečiai blogai elgiasi su įvaikin-

tais rusų vaikais. Po Sovietų Sąjungos žlugimo Jungtinėse Valstijose mirė 15 įvaikintų rusų vaikų. JAV ir Rusija veda derybas dėl įvaikinimo sąlygų sugriežtinimo.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Iš Irako muziejų dingusios kultūros vertybės buvo surastos šalies ministro pirmininko Nuri al Maliki biure. Kartoninės dėžės, kuriose yra 638 rodiniai iš Irako nacionalinio muziejaus rinkinių, buvo surastos virtuvės reikmenų sandėliuke N. al Maliki įstaigos patalpose. Surastus rodinus į šalį sugrąžino JAV valdžia 2009 m. pradžioje. Buvo žinoma, kad rinkinys išežtas į Irako teritoriją, bet po to jo pėdsakai dingę. Po kovinės operacijos, kurią 2003 m. surengė Irake JAV vadovaujama tarptautinė koalicija, vietos muziejuose buvo pasigesta tūkstančių brangių rodinų.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidento B. Obama specialusis pasiuntinys Afganistane ir Pakistane mano, kad dabartinė strategija, kurios ėmėsi JAV, yra neveiksminga. Šis pareiškimas, išspausdintas laikraštyje „New York Times“, paremtas ištraukomis iš patyrusio žurnalisto Bob Woodward naujos knygos. Laikraštyje rašoma, kad knygoje atskleidžiami nesutarimai JAV prezidento administracijos viduje dėl karo strategijos.

Jungtinės Valstijos yra užtikrintos, kad NATO ir Rusijos taryba yra veiksmingas mechanizmas bendroms problemoms spręsti, pareiškė JAV ambasadorius NATO. NATO pakvietė Rusiją dalyvauti Lisabonos viršūnių susitikime siekiant sustiprinti bendradarbiavimą saugumo klausimais, įskaitant karą Afganistane ir kovą prieš terorizmą, jūrų piratus bei narkotikų prekybą.

JAV prezidento B. Obama patarėjas ekonomikos klausimais Lawrence Summers paliks savo pareigas iki šių metų pabaigos. L. Summers – jau trečias nuo šių metų liepos B. Obama ekonomikos komandos narys, kuris atsistatydina. Atsistatydinimo priežastys neįvardinamos. JAV administracijos atstovai šia tema nekommentuoja.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

MOLIŪGŲ GIMINAITĖ – CUKINIJA

Rudenį džiaugiamės įvairiomis šviežiomis daržovėmis ir vaisiais. Pati gamta mums dovanoja visas gėrybes, tad verta jomis pasinaudoti. Kiekvienas kraštas, užaugina skirtingus vaisius ir daržoves. Gera paskanauti atvežtų egzotinių vaisių, bet sveikatos atžvilgiu, nepaisant, kiek daug juose yra mineralų ir vitaminų, atvežtiniuose vaisiuose daugelis jų yra nubyrėję. Geriausia valgyti savo krašto sezoninius vaisius ir daržoves, kuriuos mes gauname šviežius.

Šįkart apie moliūgų ir aguročių atmainą – cukiniją, apie kurią sužinojome ne taip jau ir seniai, mat ji pradėta auginti visai neseniai.

Italijos karalaitės

Kaip ir kiti moliūginių šeimos atstovai, cukinija atkeliavo iš Meksikos. Tačiau iš pradžių maistui buvo naudojamos tik cukinijų sėklos. Į Europą iš „naujojo pasaulio“ (kaip buvo vadinama Amerika) cukinijos pateko XV–XVI amžiuje. Jos buvo atgabentos, kaip ir daugelis kitų, europiečiams nežinomų „įdomių daiktų“. Žavėdamiesi, tačiau žvelgdami į naujieną nepatikliai, europiečiai gana ilgą laiką cukinijas augino tik botanikos soduose. „Ledus pralaužė“ italai, pirmieji įvertinę puikų šių daržovių skonį ir pamatę nepaprastą augalo derlingumą. Šiandien sunku būtų įsivaizduoti Viduržemio jūros regiono virtuvę be cukinijų. Manoma, kad būtent Italijoje XVIII amžiuje maistui pradėtos naudoti nesubrendusios cukinijos, t. y. tokios, kokias šiandien mes labiausiai vertiname. Tai buvo visiškai naujas požiūris, atskleidęs didžiules šio augalo pritaikymo kulinarijoje galimybes. Tad antrąją savo tėvyne cukinijos drąsiai galėtų vadinti Italiją. Net cukinijų pavadinimas kilęs iš italų kalbos: „zucchini“ – tai žodžio „zucchini“ daugiskaita, o šis žodis savo ruožtu yra mažybinis žodžio „zucca“ (moliūgas) variantas. Tad – moliūgėliai.

Švelnioji gydytoja

Cukinijos turi švelnų minkštumą ir neįkuri, bet aromatingą skonį. Jose susikaupia 2–3 proc. cukraus, nemažai vitaminų C, B1, B2, E, karotino, niacino, mineralinių medžiagų – kalcio, kalio, fosforo, geležies, magnio, fluoro, natrio. Cukinijose yra nedaug organinių rūgščių, todėl jas patartina valgyti sergant skrandžio ir žarnyno ligomis, o jose esantys dideli pektino kiekiai ypač gerai gydo storosios žarnos uždegimą. Dėl švelnios ląstelienos cukinijos tinka mažiems vaikams, o dėl mažo cukraus kiekio ir gebėjimo iš organizmo pašalinti cholesterolį – sergantiesiems cukralige ir ateroskleroze. Cukinijos taip pat šalina iš organizmo gyvsidabrij, šviną, kobaltą, radioaktyvųjų stroncij, taigi yra tikros „kovotojos“ su vėžiu. Nedirgindamos inkstų, jos didina šlapimo

išsiskyrimą, gerai šalina iš organizmo natrij ir chloridus, todėl tinka vartoti esant pabrinkimams sergant širdies, inkstų, kepenų ligomis, podagra, inkstų akmenlige. Jos – ir mūsų žarnyno „sanitarės“, nes skatina žarnyno veiklą, palaiko sveiką žarnyno mikroflorą. Be to, cukinijos idealiai tinka metant svorį, nes jose mažai kalorijų ir daug skaidulinių medžiagų. Naudingos cukinijos ir dėl to, kad tiesiog stiprina organizmo imuninę sistemą, ypač tinka mažakraujyste sergantiems žmonėms, kadangi turi medžiagų, didinančių fizinį ir psichinį gyvybingumą, gebėjimą susikaupti.

Jauna cukinija – geras skonis užtikrintas

Cukinijos žavi ne tik gražia išvaizda – jų auginama įvairiausių rūšių: žalių, geltonų, margų, baltų. Tai nuostabi daržovė, kuri tinka visur ir visada! Todėl jos panaudojimas kulinarijoje labai platus – nuo aštrių užkandžių iki saldžios uogienės. Be to, jos įprastai uždera kasmet. Tad net tada, kai agurkų ar pomidorų derlius menkas, šeimininkės neliks be žiemai užkonservuotų atsargų.

Skaniausios jaunos cukinijos. Tačiau įdaryti ir konservuoti galima ir labiau subrendusias. Tokias cukinijas būtina nulupti ir pašalinti sėklas su jas gaubiančiu minkštimu. Jaunos cukinijos verdamos neluptos, su sėklomis. Tokias galima šviežias susipjaustyti į salotas. Cukinijoms galioja taisyklė – kuo labiau subrendusi, tuo prastesnio skonio jos minkštumas. Todėl nevertėtų laukti, kol cukinijos jūsų lėšvėje pasieks milžinišką dydį... Tokiu atveju sunkiai nulupę sukietėjusią žievę ir išėmę sėklas turėsite tenkintis plonu ir ne tokiu skaniu minkštimu. Žodžiu, vieni nuostoliai. Nuskintas cukinijas reikėtų laikyti vėsioje vietoje, tačiau ne per šaltai, nes šaltis naikina jos skonio savybes. Be to, nepatariama cukinijų laikyti ilgiau nei tris savaites.

„Iki uodegėlės“

Maistui cukinijos naudojamos visos – iki pat „uodegėlės“. Cukinijos turi malonų, šiek tiek riešutus primenantį prieskonį, todėl puikiai dera su daugeliu kitų daržovių. Ypač jos tinka su kitomis Viduržemio jūros

regiono daržovėmis: baklažanais, pomidorais, paprikomis, pankoliais. Labai skanūs taip pagaminti cukinijų užkandžiai. Tokie deriniai tinka ir kepti kepsninėje arba orkaitėje. Šios puikios daržovės – nepakartojamas garnyras prie žuvies arba paukšties patiekalų. Įdarytas mėsa, grybais, varške ir kitais įdariais, jas galima patiekti ir kaip pagrindinį patiekalą. Dažnoje mūsų virtuvėje labai populiarūs cukinijų blynėliai. Juos galima kepti arba tik iš cukinijų, sumaišytų su džiovintais, kiaušiniiais, arba maišyti su bulvėmis ir kitomis daržovėmis. Galima net cukinijų kugelį išsikepti, pridėjus džiovintų, kiaušinių, svogūnų, grietinės, sviesto ir prieskonių. Nevalia pamiršti ir puikios dietinės trintos sriubos – tai greita, skanu ir sveika! Su cukinijomis galima pasigaminti puikių apkepų, pyragų ir net išsikepti duoną!

Tinkamiausi prieskoniniai augalai patiekalams iš cukinijų – čiobreliai, rozmarinai, raudonėliai, šalavijai, citrininė melisa bei krapai. Taip pat cukinijos gardinamos druska, pipirais, kariu, šafranu, imbieru, muskatakais, citrinomis bei česnakais.

Išradingiausi kulinariai vertina net cukinijų žiedus, kuriuos galima įdaryti, kepti gruzdintuvėje arba tiesiog panaudoti patiekalams puošti. Skaniausi tik ką nuskinti žiedai. Beje, cukinijoms visai nekenkia tai, jog nuskinate tuščius žiedus: jos net jums padėkos, kad padedate atsikratyti nereikalingų pastangų išmaitinti nevaisingas „gėles“!

Iš cukinijų pagaminti konservai praturtina mūsų žiemos atsargų slėptuvę. Ši daržovė, kaip sudedamoji dalis, gali papildyti įvairių daržovių salotas, užkandinius konservus, tyres. Cukinijas tinka maišyti su svogūnais, porais, morkomis, salierais, pastarnokais, paprikomis, gaminant kompotus, uogienes, saldžias tyres ir

vėsėlius ir sukapotus, riebaluose pakeptus svogūnus. Masę pasūdykite, išmaišykite ir kepkite kaip bulvinius blynus. Valgykite su grietine ar uogienėmis.

Cukinija su mėsos kukuliais

Reikės: 2 sv cukinijų, 1 sv salierų šaknies, 2 puodukų sultinio, 1 sv maltos mėsos, 1 bandelės, 1 kiaušinis, maltos mėsos prieskonių, petražolių lapelių, druskos.

Cukiniją nulupkite, išimkite sėklas, supjaustykite kubeliais. Salierą nuvalykite ir stambiai sutarkuokite. Viską sudėkite į verdantį sultinį ir troškinkite. Iš maltos mėsos, kiaušinio ir išmirkytos bandelės bei prieskonių pagamintus kukulius išvirkite nedideliame kiekyje vandens. Po to sudėkite į troškinamas daržoves ir dar truputį patroškinkite. Į pagamintą patiekalą suberkite smulkiai supjaustytus petražolių lapelius.

Sotusis apkepas

Apkepui paruošti reikės: apie svaro bulvių, 1/2 sv cukinijų, 1 puodelio paukštienos (vištienos arba kalakutienos) file, pusės puodelio grietinės, ketvirčio puodelio lydyto sūrio, druskos, pagardų.

Bulves nulupkite ir supjaustykite kubeliais. Cukinijas supjaustykite nedidelio storumo griežinėliais (jei cukinija labai didelė, geriau nulupus odą pjaustyti kubeliais). Paukštienos file supjaustykite siauromis juostelėmis. Viską permaišykite, sudėkite į kepimo formą ir užpilkite tokiu padažu: lydytą sūrį suplakite su grietine, pasūdykite, pridėkite prieskonių, smulkintų žalumynų.

Kepkite 350 F temperatūroje orkaitėje, kol suminkštės daržovės (maždaug 40–45 minutes).

Cukinijų apkepas su pievagrybiais

Reikės: 1 vidutinio dydžio cukinijos, 1 svogūno, 1/2 sv pievagrybių, 1 raudonosios paprikos, 2 šaukštų sviesto, 2 šaukštų miltų, 1 puodelio pieno, puodelio sultinio, druskos, pipirų, muskatų, puodelio fermentinio sūrio, 4 šaukštų grietinės, 1 citrinos sultys, trupučio aliejaus.

Pievagrybius susmulkinkite, sumaišykite su citrinos sultimis ir trupučiu druskos. Per pusę perpjautą ir išvalytą papriką kartu su 1/2 cukinijos apvirkite 8–10 minučių. Svogūną ir 1/2 cukinijos nulupkite (jeigu cukinija jauna, jos galima nelupti), susmulkinkite, pakepkite keptuvėje su aliejumi. Iš sviesto, miltų, sultinio, pieno, grietinės bei prieskonių pagaminkite padažą ir įmaišykite sutarkuotą fermentinį sūrį. Į riebalais pateptą kepimo formą supilkite padažą, sumaišytą su keptomis daržovėmis, pievagrybiais, sudėkite juostelėmis supjaustytą cukiniją ir papriką. Kepkite apie 30 minučių.

Keptos cukinijos

Cukinijas kepti galima keptuvėje ir ant grotelių. Prieš tai jas nuplaukite, perpjaukite per pusę (jei didelės ir storos, tai nulupkite ir išimkite sėklas), po to jas ištrinkite česnakais, apibarstykite prieskoniais ir dėkite ant grotelių, o į keptuvę įpilkite aliejaus. Kepkite neilgai, apverčiant. Taip apkeptas cukinijas naudokite kaip garnyrą prie antrųjų patiekalų.

Parengta pagal „Sveikata iš gamtos“ ir R. Marcinkevičienę

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 7

2008-10-27 Jausmai išlipus iš „Ambersail”

Plaukiant į pirmojo etapo galutinį tašką Las Palmas apėmė dvejopas jausmas. Labai norėjau į krantą ir artėjanti Grand Kanarios sala man atrodė kaip 50-ties kilometrų skersmens stebuklas vidury vandenyno (7 dienos plaukimo be sustojimo, man, pirmą kartą įlipusiam į jachtą, buvo daugoka). Kita vertus, supratau, kad kai šiandien pasieksime uostą, teks iš jachtos išlipti ir galbūt gyvenime jau nebebūs galimybės buriuoti su „Volvo 60”.

Galbūt niekuomet nebeteks skrosti bangų beveik 30 jūrmylių per valandą greičiu, gerti kavos delfinų apsuptyje ar degintis spalio viduryje prie Anglijos krantų. Įgulos draugų (manau, kad jau galiu tuos vyrus vadinti draugais) veiduose taip pat matėsi nostalgija.

Nuotaiką praskaidrino gausus būrys lietuvių, pasitikusių mus krante. Na, o vėliau įprastiniai dalykai: oficialūs priėmimai, spaudos konferencijos.

Kitą dieną visi draugiškai tvarkėme jachtą, kad kelionę galėtų tęsti kita įgula. Teko viską išvalyti, pašalinti gedimus, surūšiuoti maistą. Atvyko ir naujoji įgula. Vyrų susitiko kaip šimtą metų nesimatę draugai.

Paskutinę dieną Las Palmas laive zujo jau naujoji įgula. Jie atsivežė produktus ir stengėsi juos kaip nors sutalpinti į jachtą. Žiūrėjau į triūsiančius vyrus ir taip norėjosi su jais išplaukti. „Ambersail” paliekant uostą visa „senoji” įgula sėdėjo ant molo ir stebėjo jachtą, kol toji išnyko už horizonto. Niekas neuokavo... Atrodė, kad visi dabar mieliau vargtų keldami bures, sukdami „kofemolkę” ar tampydami lynus.

Pėsčiomis parėjome į viešbutį ir susirinkę daiktus nuvykome į oro uostą.

Bye Bye Grand Canaria.

„TV3 žinių” žurnalistas
Svajūnas Juška

2008-10-27 Pirmasis kovinis antrojo etapo įgulos krikštas

Spalio 26 naktį, pučiant 38 mazgų vėjui, jachtos „Ambersail” denį užliejo didelė banga. Jachta plaukė 26 mazgų greičiu. Vanduo už borto nuplovė visas ant denio buvusias bures. Besirisdamos jos sulaužė apsauginę tvorelę, tačiau vandenyje neatsidūrė, nes buvo pririštos.

Darnių įgulos veiksmų dėka per dvi dreifo valandas bures vėl pavyko užkelti ant denio. Tą naktį Neptūnui pavyko pasiglemžti tik vieną atsarginį genakerį (pavėjinę burę). Ši padėtis buvo gera proga įvertinti ir II etapo įgulos pasirengimą žygiui. II etapo kapitono Audriaus Jasinsko nuomone, įgulos darbas vertas aukščiausio įvertinimo, nes tą naktį reikėjo dirbti ištis tiksliai ir organizuotai. Priešingu atveju būtų prarasta daugiau burių.

Išaušus 26 dienos rytui, vėjas kiek aprimo. Papūtė apie 20 mazgų šiaurės-rytų pavėjinis vėjas, jachtos greitis siekė apie 10 mazgų. Iki šian-

dienos 15 val. Lietuvos laiku nuo Las

Palmas „Ambersail” buvo nuplaukusi jau 345 jūrmyles. Įsidienojus įgula pajuto šilumą. Plaukiant „Ambersail” lydėjo delfinai. Įgulos narių nuotaika tikrai gera, laive jau spėjo apsiprasti. Visa įgula – nuo vairininkų iki koko – šauniai atlieka savo pareigas.

Šiuo metu antrojo etapo įgula jachta „Ambersail” sėkmingai bu-

riuoja apie 270 km atstumu nuo Va-

karų Sacharos krantų. Kryptis – Ža-

liojo iškyšulio salos (Cape Verde).

2008-10-28

„Ambersail” įgula atmušinėja
žuvų skraiduolių puolimus

Visą naktį „Ambersail” plaukė 12–18 mazgų greičiu, pučiant palankiam ir stiprokam 19–25 mazgų vėjui. Trys buriuotojų pamainos įveikė po 52 jūrmyles, Cape Verde nenumaldomai artėja. Iki salyno sostinės Prajos 11.20 Lietuvos laiku buvo likusios 333 jūrmylės.

Nuotykiškai prasidėjo rytinės pamainos pusryčių metu, kai laivą tiesiog užpuolė žuvys skraiduolės. Tuo metu prie vairo stovėjusiam kapitoniui Audriui kliuvo daugiausiai. Į jį viena po kitos pataikė bent trys skraiduolės. Stengdamasis išvengti tolimesnių smūgių, kurį laiką jis turėjo vairuoti pasilenkęs.

Įgulai ištis buvo linksma gaudyti ir apžiūrinėti nematytus skraidančius jūrų gyvius. Ant denio atsakrūdo ir nedidelis kalmaras. Už poros valandų kibirėlyje atsидūrė apie 10 žuvelių – bus ką valgyti pusryčiams. Tokie dalykai visai įgulai kelia nuotaiką!

Vandens temperatūra pagal Celsijaus skalę vakar siekė apie +26 laipsnius, šiandien jau +28. Šiandienos oras šaltesnis, debesuota. Temperatūra siekia +27 laipsnius.

Siek tiek apie būsimą kelionę. Antrojo etapo kelias nuo Las Palmas driekiasi daugiau 300 km atstumu nuo Vakarų Sacharos, Mauritanijos, Senegalo ir Gambijos krantų į Cape Verde salyną. Žodžiu, toliau link Pietų Amerikos – Brazilijos, o ne palei Afrikos krantus, nes šiuo metų laiku ties vakarine Afrikos pakrante vyrauja nepalankūs vėjai ir priešpriešinės srovės.

Visą kelią pagal oro sąlygas sudaro dvi dalys – iki ekvatoriaus ir už ekvatoriaus. Iki ekvatoriaus mus lydi palankūs vėjai, o perplaukus ekvatorių, laivą pasitiks priešpriešiniai vėjai ir srovės. Tad palankesnės sąlygos kelionei link Cape Town susidaro plaukiant vakarine pietų Atlanto dalimi. Žinoma, pakeisti kelionę gali ir orų prognozės.

Šiuo metu sėkmingai laikomės pirminio plano.

2008-10-29

Šiek tiek skaičių iš „Ambersail”

Antroji „Tūkstantmečio odisėjos” įgula pateikia spalio 28 d. santrauką.

Oras: visą dieną pūtė palankus šiaurės rytų vėjas apie 20–25 mazgų; sutemus susilpnėjo iki 15–18 mazgų.

Genakerio jau pora dienų kaip nenuimame, banga po truputį rimsta...

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL

Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

RUSIJA – Į NATO? SU KUO TADA KARIAUSIME?

Atkelta iš 3 psl. Ši išisaknijusi dėmenį taip pat sunku išrauti.

Bet taip pat laikas suvokti, kad ir NATO, kaip organizacijai, ir kiekvienam jos nariui Rusijos reikia dėl įvairių pragmatinių priežasčių: dėl energijos išteklių saugumo, dėl atkirčio terorizmui ir chaosui, dėl nusiginklavimo, dėl regioninių nesutarimų pažabojimo ir pan. Tad galima suprasti A. Merkel, N. Sarkozy ar B. Obama nuolatinis raginimus palaikyti draugiškus santykius su Rusija. Kartais atrodo, kad tas santykių „perkrovimo” mygtukas nuspaustas iš išskaičiavimo, nepaisant mažųjų ša-

lių interesų, paminant sureikšmintas istorines vertybes, bet pasaulis negali žengti į priekį ir įveikti naujas, net ir gamtos negandas, jei veiks pavieniui, susiskaldęs ir nesusivienijęs.

Ir štai dar vienas supaprastintas klausimas „Tai su kuo tada mes kariausime?” tegul būna iš liaudiško humoro srities. Atsakymas glūdi mūmyse.

Delfi.lt

Česlovas Iškauskas – Lietuvos žurnalistas, ilgametis Lietuvos radijo ir televizijos darbuotojas. *Internetė veda savo tinklaraštį (www.iskauskas.lt).*

Mokslininkai suprato, kaip prieš Mozę prasiskyrė jūra

JAV Nacionalinio atmosferos tyrimų centro (NCAR) ir Colorado State University mokslininkai pranešė galintys paaiškinti Biblijoje ir Korane aprašytą reiškinį, kai prieš žydų tautą iš Egipto vedusį Mozę prasiskyrė jūra ir leido jiems saugiai pasislėpti nuo persekiojančios faraono kariuomenės.

Štai ištrauka iš Išėjimo knygos Biblijoje, kurioje pasakojama apie šį stebuklingą reiškinį. „Viešpats tarė Mozei: ‘Ko šauki? Sakyk izraelitams, kad eitų pirmyn. O tu pakelk lazda, ištiesk ranką link jūros ir perskirk ją. Izraelitai sausuma pereis per jūrą. (...) Tada Dievo angelas, kuris ėjo Izraelio pulkų priekyje, pasitraukė už jų. Debesies stulpas iš jų priekio atsistojo užpakalyje jų. Jis buvo tarp egiptiečių stovyklos ir Izraelio stovyklos; tamsus debesis dengė egiptiečius, o izraelitams buvo šviesu. Taip jie per naktį nepriartėjo vieni prie kitų.

Mozė ištiesė ranką link jūros. Viešpats smarkiu rytų vėju, kuris pūtė per naktį, išdžiovino jūrą, ir vandens persiskyrė. Izraelitai ėjo sausu jūros dugnu; vanduo jiems buvo siena iš dešinės ir kairės. Egiptiečiai, juos vydamiesi, sekė jūros dugnu su kovos vežimais ir raiteliais. Rytui auštant, Viešpats iš ugnies ir debesies stulpo pažvelgė į egiptiečių kariuomenę ir sukėlė sąmyšį tarp jų. (...) Tada Viešpats tarė Mozei: ‘Ištiesk ranką link jūros, kad vanduo užlietų egiptiečius, jų vežimus ir raitelius!’ Mozė ištiesė ranką, ir, rytui brėkstant, jūra sugrįžo į pirmą vietą; bėgančius egiptiečius užliejo vanduo. Taip Viešpats sunaikino egiptiečius jūroje. Vanduo sugrįžo ir užliejo visą faraono

kariuomenę, karo vežimus ir raitelius. Nė vienas jų neišliko. O izraelitai perėjo sausu jūros dugnu, vanduo jiems buvo siena dešinėje ir kairėje.”

JAV mokslininkų atliktas kompiuterinis modeliavimas atskleidė, kad tam tikromis sąlygomis toks reiškinys iš tiesų galėjo įvykti, teigiama Colorado State University Boulder pranešime. Tiesa, tyrimo autoriai pabrėžia, kad Biblijoje aprašomas reiškinys prieš maždaug 3000 metų galėjo įvykti ne Raudonosios jūros pakrantėje, o galbūt Nilo deltos rajone, kur upė išsišakoja į daugelį vagų.

Bandymas atskleidė, kad dėl labai stipraus vėjo, kurio greitis siektų apie 28 m/s, be perstojo 12 valandų pučiančio tam tikra kryptimi, vandenyje iš tikrųjų gali susidaryti siauras koridorius su iki 1,8 m aukščio vandens sienomis iš abiejų pusių. Atlikti skaičiavimai patvirtino, kad toks kelias galėjo būti nuo 3,2 iki 4 kilometrų ilgio, iki 4,8 km pločio ir galėjo išlikti iki 4 valandų.

Tai jau nebe pirmas mokslininkų bandymas paaiškinti Biblijoje aprašytą stebuklingą žydų išsigelbėjimą. Rusijos Mokslų akademijos Okeanologijos instituto Sankt Peterburge specialistai buvo iškėlę hipotezę, kad uraganui prilygstantis labai stiprus vėjas ties dabartiniu Sueco kanalu galėjo atidengti Raudonojoje jūroje esantį rifą, kuriuo saugiai perėjo Mozės vedama žydų tauta. Tačiau JAV mokslininkai suabejojo, ar, pučiant uraganiniam vėjui, toks žygis jūros rifu būtų pavykęs. Todėl jie nusprendė perkelti tikėtiną perėjimo per Raudonosios jūros dugną vietą maždaug 120 kilometrų.

Balsas.lt

Plakatas kvietė į Bendruomenės šv. Mišias.

Į šventę dr. Donatas Tijūnėlis (kairėje) ir Pranas Jurkus atvyko su anūkais.

Šventėje dalyvavo „Vyturio“ choras, vadovaujamas Dariaus Polikaicio.

Dainuoja Povilas Strolia.

Į Bendruomenės dieną susirinko gausus būrys žmonių.

BENDRUOMENĖS DIENA LEMONTE

Nors sinoptikai sekmadienį, rugsėjo 19 d., Čikagoje pranašavo lietu, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Bendruomenės dienos/tarnystės mugės organizatoriai buvo nusiteikę optimistiškai – lietaus neturi būti. Tad su pakilimu ruošėsi priimti visus atvykstančius lauke – statė stalus, nešė kėdes, tvirtino įvairiausių užrašus. Sekmadienį iš pat ryto prie Pasaulio lietuvių centro būriavosi žmonės. 10:30 val. r. prasidėjo Bendruomenės šv. Mišios. Giedojo „Vyturio“ choras, vadovaujamas Dariaus Polikaicio (dirigavo Jūratė Grabliauskienė).

Pasibaigus Mišioms būriai žmonių neskubėjo skirstytis. Kas vaikštinėjo ir apžiūrinėjo ant gausybės stalų išdėstytas prekes, kas domėjosi įvairių, šventėje pristatomų organizacijų – „Vaiko vartai į mokslą“, „Saulutė“, Lietuvos Dukterų draugija ir t. t. – veikla, tautinių šokių grupių „Grandis“, „Spindulys“ kvietimu įsijunti į jų gretas. Žmonės stoviniavo ir prie mūsų dienraščio reklamų, dar

kiti klausėsi Povilo Stroliaus dainų, o kas tik šiaip sau vaikštinėjo. Visi išalkusieji skubėjo paragauti gausybės nemokamai siūlomų patiekalų.

Vaikai taip pat neliko nuskriausti – juos viliojo įvairiaspalviai balionai ir iš jų daromos įvairiausios figūros.

Na, o kokia mugė be susitikimų, kalbų, naujų pažinčių. Tarp svečių matėsi Gediminas Mikelaitis iš Lietuvos, kuris šiuo metu domisi Putnam, CT, archyve esančia medžiaga. Vaikštinėjo ir detroitiečiai. Aplink girdėjosi kalbos, juokas.

Smagu buvo matyti spalvingais marškinėliais vilkinčius savanorius – tiek vyresnius, tiek jaunos. Jie sukosi kaip vijurkai.

Atrodo, kad organizatoriai liko patenkinti Bendruomenės diena ir tarnysčių muge.

Mūsų dienraščio fotografas Jonas Kuprys taip pat ten vaikštinėjo, gražias akimirkas „gaudė“. Tad kartu su juo dar kartą pabūkime puikiai praėjusioje Bendruomenės dienoje.

„Draugo“ info

Prie mūsų dienraščio reklamos susitiko (iš kairės): Draugo fondo pirmininkė Marija Remienė, Vladas Bogušis, „Draugo“ tarybos pirmininkas Saulius Kuprys ir svečias iš Lietuvos Gediminas Mikelaitis.

Jono Kuprio nuotraukos

Kelionės, į kurias kviečia rašytojai

Žiulis Vernas (Jules Verne), aprašęs keliones po pasaulį, po vandeniu bei tolimus egzotiškus kraštus pats... nekeliaavo. Vis labiau veržiantis diržus, nere-tai ir paprastam žmogui vis sunkiau sukaupti pinigų ilgesnei kelionei. Tokiu atveju, kaip ir Vernui, gali padėti knygos – jei ne jų rašymas, tai bent skaity-mas. Kita vertus, kas gali būti įdomiau nei paklaidžioti vietomis, aprašytomis mėgiamoje knygoje? Kol žmonės tūkstančiais plūsta į Luvrą (Louvre), norėda-mi iššifruoti Da Vinci kodą, pateikiame sąrašą autorių, kurių knygos leis bent „išvysti“ pasaulį nepakylant nuo sofos.

Haruki Murakami Japonija

Epinėje knygoje „Vaiduoklių traukiniu link Rytinės žvaigždės“, Paul The-roux prisimena savo susitikimą su Haruki Murakami, knygos „Kafka pakran-tėje“ autoriumi. Geriausiai žinomas ir labiausiai verčiantis japonų autorius jam pasirodė trykštąs sveikata, pilnas sumanymų, smalsus, be proto mylimas savo tautiečių ir... visiškai nematomas. Pats Murakami pasakojo, jog gatvėje jo neatpažįsta. Jis kol kas nepaliko ir jokių žymesnių pėdsakų nei Japonijos, nei Tokijo kraštovaizdyje – netgi jo mėgstamo džiazio baro nebėra, jo vietoje atsi-rado interneto kavinė.

Tačiau nesunku sekti 19-mečio Kafkos kelionę. Vaikinas, bėgdamas nuo pranašystės, jog jis turės užmušti savo tėvą bei miegos su prieš kelerius metus dingusiomis motina ir seserimi, leidžiasi į kelią. 9 autobusu jis išvyks-ta iš Tokijo ir vėliau skrenda į Takamatsu – garsėjančiu Edo periodo sodu bei tuo, jog čia baigiasi vienas didžiausių Japonijos piligrimystės kelių, vedančių į Šikoku – 88 šventyklas.

James Joyce Dublinas

James Joyce be abejonių yra žymiausias ir mylimiausias Airijos rašytojas. Yra bent keletas būdų, kaip pažinti Joyce Airiją. Pirmasis – skaitant. Stephen Dedal („Jauno menininko portretas“) bei Leopold Bloom („Ulisas“) – portre-tai atkuria nemažai Airijos ir Dublino tikrovės. Norintiems lengvesnių skai-tinių – „Dubliniečiai“ kelių novelių, pasakojančių apie miesto buržuazijos gy-venimą, rinkinys.

Tiems, kuriems visgi pavyktų atsidurti Airijos sostinėje, verta aplankyti Joyce centrą, kur galima išvysti atkurtą rašytojo miegamąjį; aplankyti šv. Trejybės koledžą, kuriame mokėsi Dedal (ir pats autorius), aplankyti Green park, pasak Dedal, pilno lietaus kvapo, bei užbaigti dieną gurkšnojant „Guin-ness“ alų „Gravity“ bare pilname citatų iš Joyce darbų.

Salman Rushdie Indija

„Sergantiems“ Indija geriausia skaityti novelę „Vidurnakčio vaikai“, ku-rijoje per pagrindinio herojaus Saleem Sinai gyvenimą pasakojama visa Indijos istorija nuo pat jos nepriklausomybės paskelbimo. Saleem gyvenimo vingiai jus nublokš nuo Kašmyro iki Delio, nuo Mumbajaus iki Pakistano bei Sund-barbano džiunglių, besitęsiančių nuo Pietinio Bengalo iki Bangladešo. Ka-dangi knyga – į magiško realizmo rūbą įpinta Indijos istorija, skaitydami tik-rai daug sužinosite apie šią šalį.

Atvykus į Indiją, Saleem kelionę galite atkurti apsilankius Dharavi lūšny-ne Mumbajuje. Gamtos mylėtojai turėtų išvysti Sundarbano džiungles – retų Bengalijos tigrų namus, kur išgąsdintas karo siaubų slėpėsi Saleem.

Annie Proulx Amerika

JAV rašytoja Annie Proulx dabar labiausiai žinoma dėl savo novelės apie homoseksualius kaubojus „Kuprota kalnas“. Filmas virto tokiu populiariu, jog dabar rengiami „Kuproto kalno turai“ po... Kanados vietas, kur jis buvo nufilmuotas. Mat nepaisant to, jog knygos veiksmas vyksta Alberta, čia tin-kamos filmavimui vietos rasti nepavyko.

Norintiems „amerikietiškesnės“ patirties verta į rankas paimti „Akor-diono nusikaltimus“, kur pasakojama istorija apie akordeono, atvežto į JAV jauno italų imigranto, kelionę po XX a. Ameriką. Ši kelionė (trunkanti dau-giau nei 500 ps!.) prasideda New Orleans ir tęsiasi per Montana, Iowa, Texas bei Main valstijas ir baigiasi Florida, kur akordeono laukia netikėtas (ir liūd-nas) galas.

Orhan Pamuk Turkija

Pasiekti pasaulinę šlovę pavyko nedaugeliui Turkijos rašytojų. Vienas „laimingųjų“ – Orhan Pamuk, 2006-aisiais gavęs Nobelio literatūros premiją. Žymiausioje O. Pamuk novelėje „Sniegas“ pasakojama apie poetą vardu Kars, kuris po 12 metų tremties grįžta į namus rytinėje Turkijoje ir stengiasi išsi-aiškinti, kodėl čia žudosi tiek daug moterų. Vyras sutinka Ipek – moterį iš jo praeities, puoselėjančią jam romantiškus jausmus.

Nuklysdami taip toli į Turkijos gilumą tikrai būsite apdovanoti – krašto-vaizdis ir žmonės yra visiškai kitokie nei kosmopolitškame Istambule ar viso-je Vakarinėje Turkijoje, kur apsistoja daugelis į Turkiją užklydusių keliauto-jų. Ir jei jau esate čia, nepasigailėsite, jei nukeliausite dar toliau, iki pat Ar-mėnijos pasienio, kur išlikę senovinio Ani miesto griuvėsiai. Tie, kurie negali keliauti taip toli, gali tiesiog paimti į rankas melancholišką Pamuk knygą „Istambulas: prisiminimai ir miestas“ ir leistis rašytojo vedami po jo gimtąjį miestą.

Paulo Coelho Šiaurės Afrika

Paulo Coelho „Alchemikas“ yra labiau kelionė viduje nei realiam pasauli-lyje. Knygoje pasakojama apie jauną piemenį, vardu Santiago, kuris, susap-navęs, jog prie Egipto piramidžių jo laukia pasakiškas lobis, parduoda savo avis ir palieka gimtuosius namus.

Santiago dvasinę kelionę gali būti sunku pakartoti, tačiau fizinei tereikia laiko, kantrybės (ir pinigų). Leiskitės į kelionę keltu iš Ispanijos į Tanžyrą ir pasiklyskite siaurose miesto gatvėse ir jo išpūdingose mečetėse. Keliaukite į dykumą, į Al-Fayoum oazę Egipte ir užbaikite kelionę piramidžių papėdėje. Lažinamės, jog atrodys visiškai kitaip, nei atvežtam prie jų turistiniu auto-busu.

Ian McEwan Anglija

Ian McEwan „Atpirkimo“ veiksmas prasideda pietryčių Anglijoje, vietovė-je vadinamoje Surrey Hills (Surrio kalvos), kur Briony, maža, pasakas die-vinanti mergaitė, klaidingai supranta vieną įvykį taip tragiškai pakeisdama sesers Cecilios bei jo mylimojo Robbie gyvenimus. Veiksmas persikelia į Pran-cūziją, kur Robbie dalyvauja Antrajame pasauliniame kare bei į Lononą, kur Cecilia, Robbie bei Briony susitinka tam, jog ji galėtų „atpirkti“ savo nuodė-mę. Londono pristatyti nereikia, tačiau Surrey Hills vietovė nėra tokia žino-ma tarp keliautojų, nepaisant natūralaus grožio ir puikaus susisiektimo su sos-tine. Čia yra tikrai ideali vieta pailsėti nuo triukšmo bei miesto taršos.

Milan Kundera Praha

Milan Kundera, kaip ir legendinis Franzas Kafka, yra vienas iš čekų rašy-tojų, pasiekusių pasaulinę šlovę. Dvi žymiausios autoriaus knygos – „Nepa-keliamas būties lengvumas“ bei „Juoko ir užmaršties knyga“ yra nepaneigia-mai paveiktos Prahos dvasios.

„Nepakeliamas būties lengvumas“ – istorija apie audringą Terezos bei Tomo meilės istoriją, žlugusio Prahos pavasario kontekste. „Juoko ir užmarš-ties knygoje“ tikros Prahos vietos – senamiestis, Hradcany pilis bei Barto-lomejska gatvė, susipina su pagrindinio veikėjo sukurtais vietomis. Geriau-sias būdas „surasti“ (ar leistis ieškoti) Kundera Prahą – klaidžioti miesto gat-vėmis ieškant komunistinės eros ženklų.

Balsas.lt

◆**Rugsėjo 26 d., sekmadienį, 1:30** val. p. p. Charleston viešojoje bibliotekoje (712 6th St., Charleston, IL 61920; tel. 217 345-4913) vyks naujos Daivos Markelis knygos anglų kalba „White Field, Black Sheep“ („University of Chicago Press“, 2010) pristatymas ir pasirašymas.

◆**Rugsėjo 26 d., sekmadienį, 2** val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) įvyks „Mažosios Lietuvos enciklopedijos IV tomo pristatymas. Knygą pristatys Danutė Bindokienė. Po pristatymo meninę programą atliks Lietuvos Operos solistė Nida Grigalavičiūtė. Akompanuos Manigirdas Motekaitis. Kviečiame visus. Renginį ruošia Mažosios Lietuvos fondas.

◆**Seselės kazimierietės spalio 3** d. kviečia visus į kasmetinį lėšų telkimo pokylį, kuris vyks „Mama Luigi’s Restaurant“, 7500 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL. Įėjimas nuo 12 val. p. p. Pietūs – 1:30 val. p.p. Vietas į pokylį užsisakyti ir loterijos bilietus nusipirkti iki rugsėjo 27 d. galite seselių kazimieriečių Motiniškajame name, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, arba pas seselę Genevieve tel. 773-776-1324.

◆**Lietuvių rašytojų draugija, vadovaujama** rašytojos Stasės Petersonienės, sekmadienį, spalio 10 d., 2 val. p. p. kviečia poezijos ir dailės mėgėjus į Čiurlionio galeriją, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL, kur keturių recenzijų ištraukomis bus aptarta kun. dr. K. A. Trimako eilėraščių knyga „Jis man dovanojo būtį“. Recenzijas parašė literatūrologė dr. Irena Slavinskaitė iš Lietuvos, rašytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė iš Australijos ir literatūros kritikas Alfredas Guščius iš Lietuvos. Savo kūrybą skaitys Kęstutis A. Trimakas. Vilmos Meilutytės vadovaujamas Cicerio lietuvių choras giedos K. A. Trimako žodžiams sukurta giesmės. Veiks Kęstučio A. Trimako dailės kūrinių paroda. Bus galima išsityti naująją K. A. Trimako knygą.

◆**Spalio 16 d., šeštadienį, po 4 val.** p. p. šv. Mišių, kviečiame į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salę, kur įvyks visuotinis parapijos susirinkimas. Sudarysime parapijos tarybą, pakalbėsime rūpimais klausimais ir apžvelgsime parapijos finansinę padėtį.

◆**Prelato Jono Kuzinsko pagerbimas** vyks sekmadienį, spalio 24 d. Ta proga po 10:30 val. r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiami šventiniai pietūs. Vietas prašome užsisakyti iš anksto tel. 773-776-4600 (Audra).

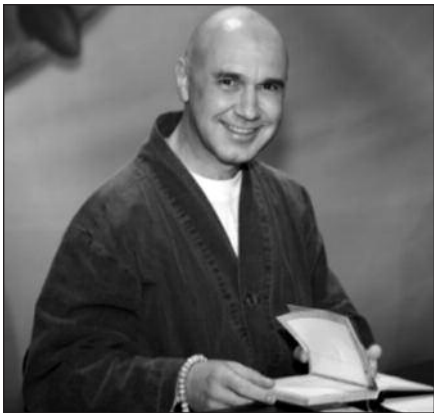
◆**Šių metų lapkričio 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centre (14911 E. 127th St., Le-

mont, IL 60439) vyksiančioje madų parodoje „Rudens simfonija 2010“ turėsite galimybę pasigrožėti ir išsityti parduotuvių „Banana Republic“, „Elegance underneath“, „Windsor“, „XXI feoever“, „Ann Taylor“, „Christos Fur Salon“ rūbų.

◆**Čikagos lituanistinei mokyklai** reikalingas 4 skyriaus mokytojas. Kreiptis į mokyklos direktorę Jūratę Dovilienę tel. 630-805-4036.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Rugsėjo 25 d., šeštadienį, 7 val.** v. kviečiame į susitikimą su vienuoliu ir aktoriumi Kęstučiu Marčiulynu – Bo Haeng Sunim. Susitikimas vyks Apreiškimo parapijos salėje, 70 Have-meyer St., Brooklyn, NY 11211. (bažnyčios adresas 259 North 5th St. Brooklyn, NY 11211). Svečias kalbės apie neseniai aplankyta Lietuvą ir joje sutiktus žmones, supažindins su monospektakliu „Prašome gyventi“, pristatys naują knygą „Laiškai iš drakono kalnų“, kurią norintys galės išsityti. Žiūrovams pageidaujant aktorius suvaidins pantomimą „Toks gyvenimas“.

Kęstutis Marčiulynas

◆**Lietuvos vyčių 82 kuopa (Gary, IN)** rugsėjo 26 d., sekmadienį, kviečia visus buvusius Šv. Kazimiero parapijos parapijiečius ir jų draugus į lauko Mišias ir pikniką, kurie vyks VEW Post 1563, 6880 Hendricks St., Merrillville, IN 46410. Šv. Mišias 1 val. p. p. atnašaus kun. dr. Kęstutis Trimakas. Po Mišių atvykę į pikniką paskanausite lietuviško maisto. Įėjimas – 15 dol. Tel. pasiteiravimui 219-884-2220 (Joanna Rudzevičius) arba 219-322-4533 (Birutė Vilutienė).

◆**Maloniai kviečiame rugsėjo 27 d. (pirmadienį) nuo 5 val. p. p. iki 7 val. v. į parodos** apie Lietuvos žydų istoriją ir paveldą „Tylos gausmas“ atidarymą Graduate Center, Segal Theater, 365 Fifth Ave., New York, NY 10016. Parodą atidarys LR užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, kalbės centro vadovas William P. Kelly, Queens College profesorė Evan Zimroth. Apie dalyvavimą pranešti tel. 212-817-7157 arba el. paštu: specialevents@gc.cuny.edu

◆**Spalio 6–12 dienomis kviečiame** į piligriminę kelionę, į Guadalupės Marijos, Šiaurės ir Pietų Amerikos globėjos, šventovę Meksikoje. Išsami programa ir registracija tinklalapyje www.pilgrimages.com/srigne/. Daugiau informacijos galite gauti tel. 860-928-7955 arba el. paštu sesigne@gmail.com.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

„Draugo“ metinis pokylis
vyks š. m. spalio 30 d.
Willowbrook Ballroom salėje
8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480

Kokteiliai – 4 val. p. p.; vakarienė – 5 val. p.p

Maloniai kviečiame visus atvykti.

Bilietus užsisakyti galima „Draugo“ administracijoje
tel. 773-585-9500.

RENGINIAI BOSTON, MA IR APYLINKĖSE...

□ **Šokio ir mankštos studija** spalio 2 d., šeštadienį, nuo 3 val. p. p. iki 8 val. v. kviečia į atnaujintą salę Lietuvos piliečių klube, 368 W. Broadway, Boston, MA 02127, kur vyks šokių ir mankštos pamokos. Po to, nuo 8 val. v. iki 11:30 val. v. kviečiame į šokių vakarą, kur programą atliks šokių mokytojai. Bus vaisės ir gėrimai. Vakaras nemokamas. Prašome apankyti mūsų tinklalapį www.danceworldbroadway.com, kur plačiau susipažinsite su mūsų veikla. Informaciją galite gauti ir tel. 508-243-3476 (Rita).

□ **Spalio 3 d. 1:30 val. p. p.** visus kviečiame į subatvakarį, skirtą talentingam Boston jaunimui. Dalyvaus: Gilija Austikalnytė, Liutauras

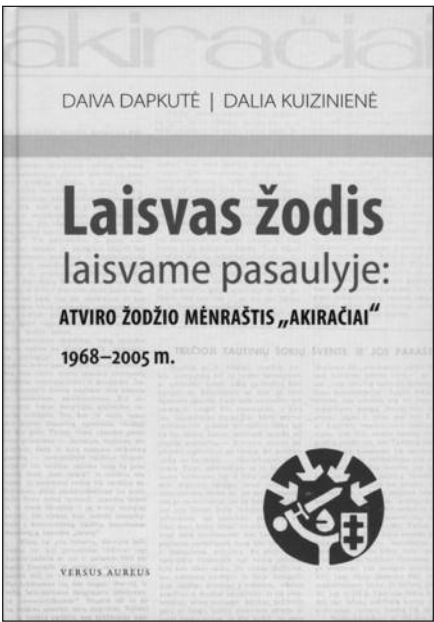
Janušaitis, Simona Jokubėnaitė, Vitalijus Lisovskis, Rasa Vitkauskaitė. Subatvakaris vyks Lietuvos piliečių klube, trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, Boston, MA 02127.

□ **Spalio 10 d., sekmadienį, 3 val. p. p.** Maironio parke, 52 So. Quinsigamond Ave., Shrewsbury, MA 01545, koncertuos legendinė grupė iš Šiaulių „Vairas“. Bilieto kaina – 20 dol. Bilietus galite užsisakyti tel. 508-799-5469 arba el. paštu Irene Mark@aol.com (Irena Markevičienė); tel. 508-410-1397 arba el. paštu variantas23@hotmail.com (Vytautas Braškis); tel. 508-410-1774 arba el. paštu Kaunas07@gmail.com (Artūras Varnas). Bus užkandžiai ir kavutė.

Rugsėjo 24 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) žiūrovams bus pristatytas dokumentinis biografinis filmas „**Prie rugių ir prie ugnies**“ apie vieną iškiliausių šių laikų lietuvių kultūros veikėją, rašytoją **Justiną Marcinkevičių**. Premjeroje dalyvaus režisierės asistentas Albertas Vidžiūnas. Bilieto kaina – 7 dol. Daugiau informacijos tel. 773-582-6500

Atsiųsta paminėti

„Laisvas žodis laisvame pasaulyje: atviro žodžio mėnraštis ‘Akiračiai’ 1968–2005 m.“

Daiva Dapkutė, Dalia Kuiziniene. „Laisvas žodis laisvame pasaulyje: atviro žodžio mėnraštis ‘Akiračiai’ 1968–2005 m.“, Leidykla „Versus Aureus“, 2010, 336 psl.

Redakciją pasiekė šiais metais Lietuvoje išleista monografija, kurioje Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvos išeivijos instituto mokslininkės istorikė dr. Daiva Dapkutė ir literatūrologė dr. Dalia Kuiziniene skaitytujui pristato Čikagoje 1968–2005 m.

leistą atviro žodžio mėnraštį „Akiračiai“.

„Laisvė“, „nepriklausomybė“, „tolerancija“, „atvirumas“ – šios sąvokos dažnai skamba visuomeniniame, politiniame gyvenime. Tačiau tarp kalbų ir mokėjimo laisvai gyventi, atvirai reikšti savo nuomonę, pripažinti ir išmokti vertinti skirtingas pažiūras yra didžiulis skirtumas. Ką vis dėlto reiškia „atviras žodis“? Kas buvo tie „Akiračiai“? Kokie žmonės juos leido? Kuo jie svarbūs ir išskirtiniai lyginant su kita spauda? Kokią įtaką šis mėnraštis galėjo turėti ne tik išeivijoje, bet ir Lietuvoje?

Į šiuos ir daugybę kitų klausimų ieško atsakymų knygos autorės. Ši knyga supažindina skaitytoją su įdomia ir mažai žinoma lietuvių diasporos istorijos dalimi, neatskiriamai susijusia su Lietuva ir joje vykusiais įvykiais.

Daugeliui mūsų skaitytojų dar prisimena „Akiračius“. Tad, manau, jie su malonumu paims naująją knygą į rankas ir susipažins su autorių monografija, kurią jos parašė naudodamos daugybę archyvinių šaltinių, esančių Lituanistikos tyrimo ir studijų centre Čikagoje ir Išeivijos studijų centro archyvo fonduose, Lietuvoje.

Paruošė **L. A.**